

Koripalloharrastuksen elinkaari

**KATSAUS KORIPALLOHARRASTUKSEN ELINKAAREEN KAUSIEN
2014/15 – 2022/23 LISENSIAINEISTON PERUSTEELLA**

Timo Mannonen ja Markku Salmikivi, 13.7.2023

adidas

Taustaa

- Tämä yhteenveto tarkastelee koripalloharrastuksen aloittamista, lopettamista ja lajin pariin palaamista.
- Lisäksi tarkastellaan miten juniori-ikäluokkien koko muuttuu vuosien saatossa ja kuinka paljon eri ikäisinä pelanneista on lajin parissa kausien vieressä.
- Katsaus sisältää lisäksi tietoa pelaajamääristä ja lopettamisasteesta syntymäneljänneksittäin.
- Tämä selvitys on tehty kausien 2014/15 – 2022/23 lisenssiaineistojen perusteella.

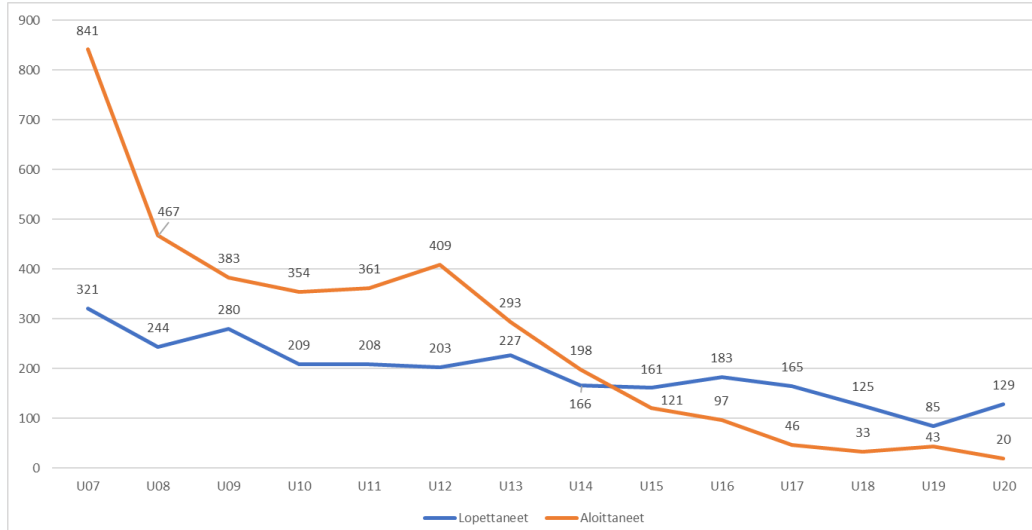

Aloittaneet, palanneet ja lopettaneet 2014/15 -2022/23

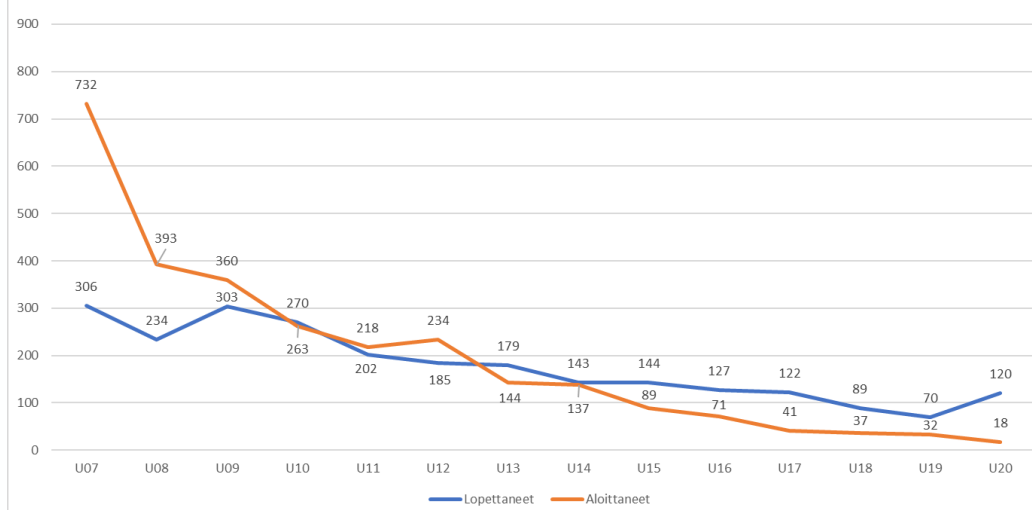

Aloittaneiden* ja lopettaneiden lukumäärät ikäluokittain | pojat

2021/22 – 2022/23:

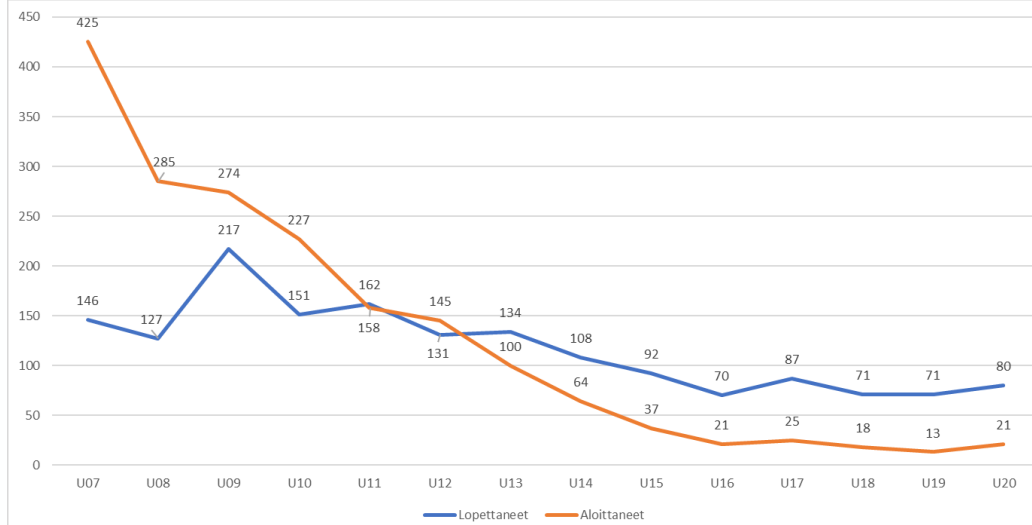
2017/18 – 2021/22 (keskiarvo):

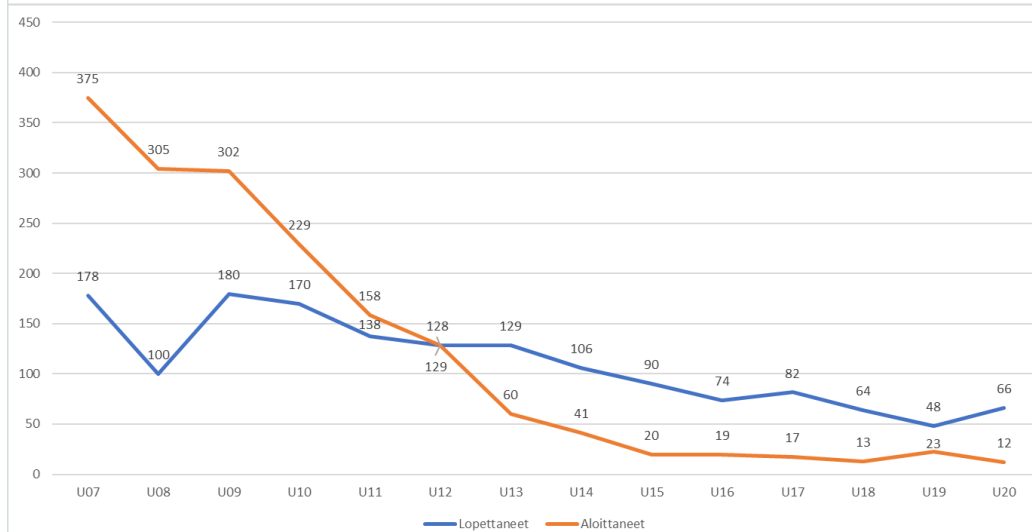
* Aloittaneet ja palanneet eli ei lisenssiä edellisellä kaudella

Aloittaneiden* ja lopettaneiden lukumäärät ikäluokittain | tytöt

2021/22 – 2022/23:

2017/18 – 2021/22 (keskiarvo):

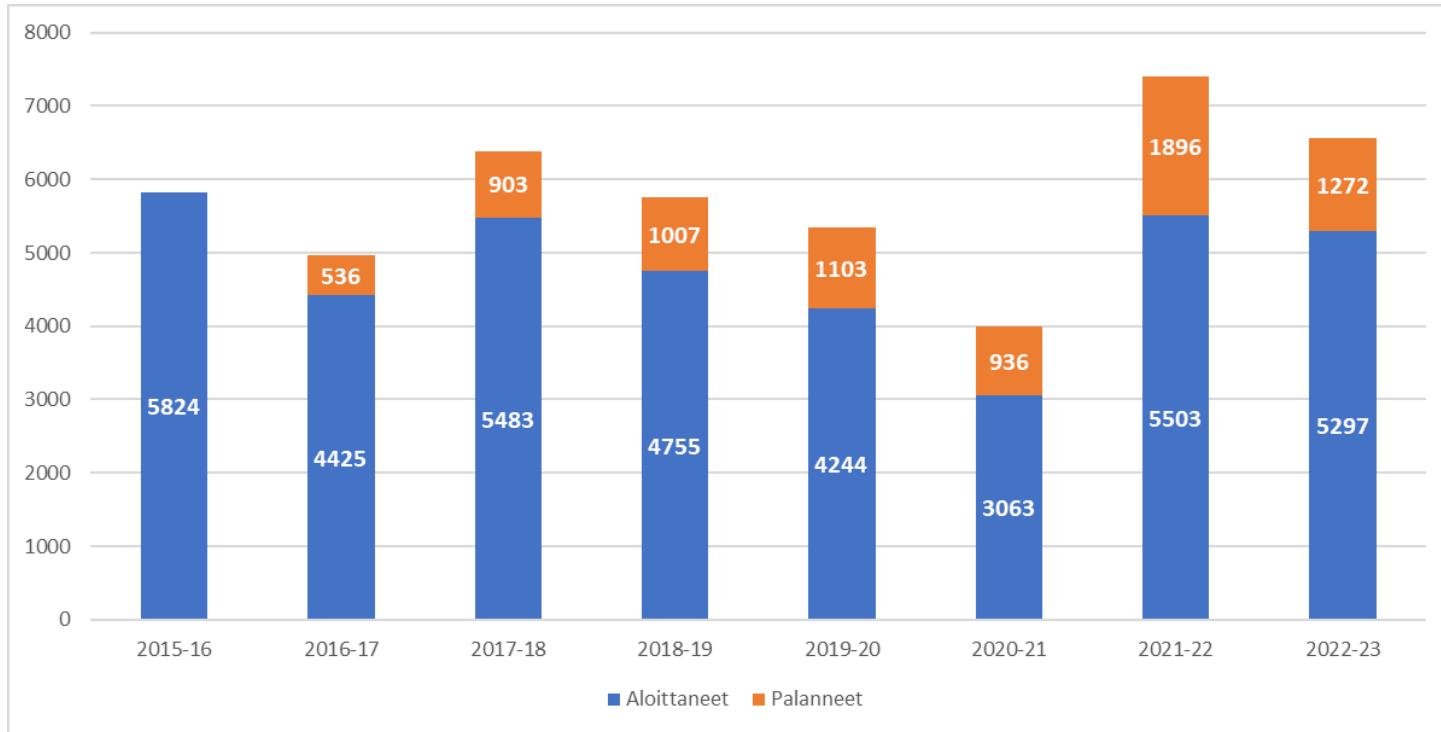
* Aloittaneet ja palanneet eli ei lisenssiä edellisellä kaudella

Aloittaneiden* ja lopettaneiden lukumäärät ikäluokittain

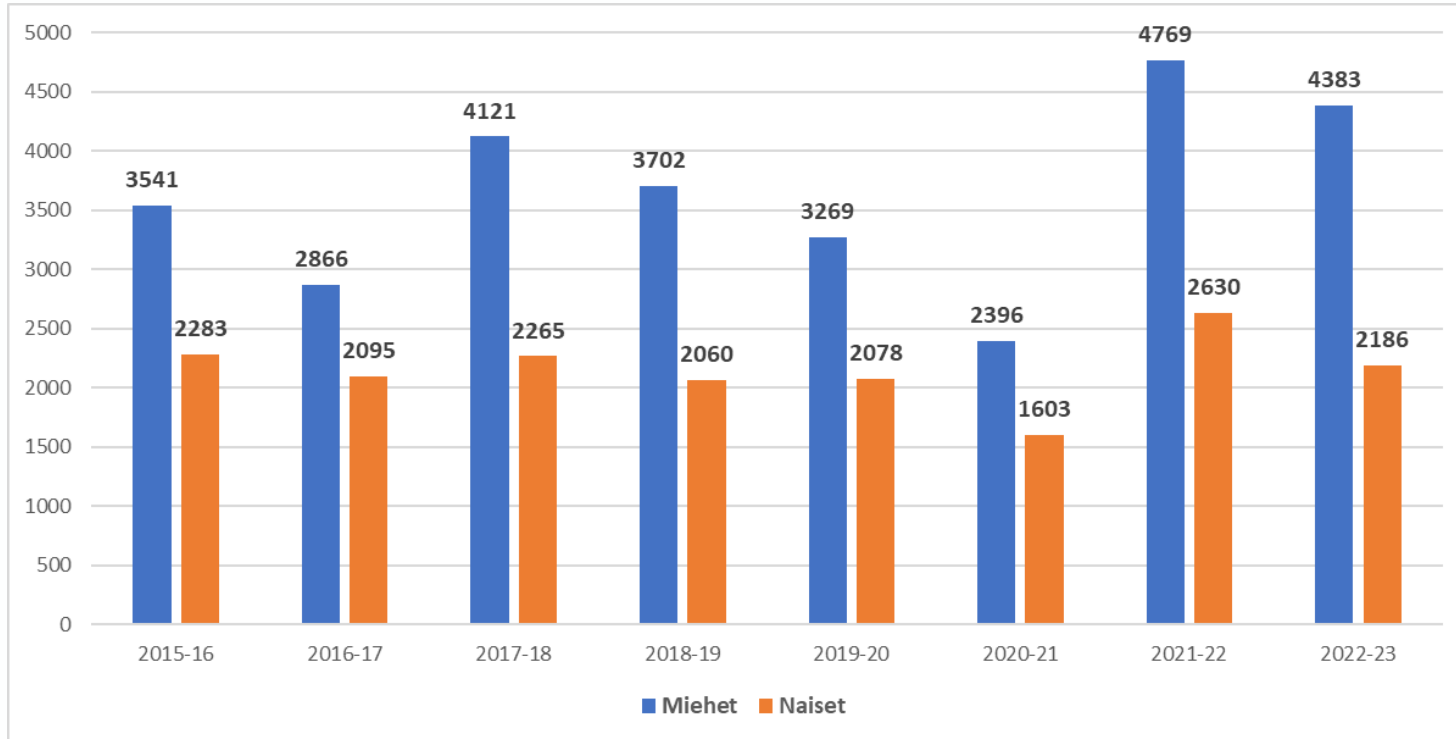
- Uusien ja lopettaneiden pelaajien suhde ikäluokittain on viime vuosina, koronastakin johtuen, vaihdellut kausittain, eikä selkeää vuodesta toiseen toistuvaa kaavaa ole.
- Poikien puolella uusien pelaajien määrä on ollut pari viime kautta U10-U16-ikäluokissa selvästi korona-aikaa edeltävää aikaa suurempi
  - Kuluneella kaudella uusien poikapelaajien määrä ylitti lopettaneiden pelaajien määrän vielä U14-ikäluokassa.
  - Neljän edeltävän kauden osalta uusien pelaajien määrä oli lopettaneita suurempi U9-ikäluokkaan asti ja pienempi U15-ikäluokasta alkaen.
- Tyttöjen puolella uusien pelaajien määrä näyttää ylittävän lopettaneiden pelaajien määrän U10-ikäluokkaan asti ja on melko tasainen U11- ja U12-ikäluokissa. U13-ikäluokasta alkaen pelaajamäärä kääntyy kuitenkin laskuun.

Aloittaneiden ja palanneiden pelaajien lukumäärän kehitys: kaikki

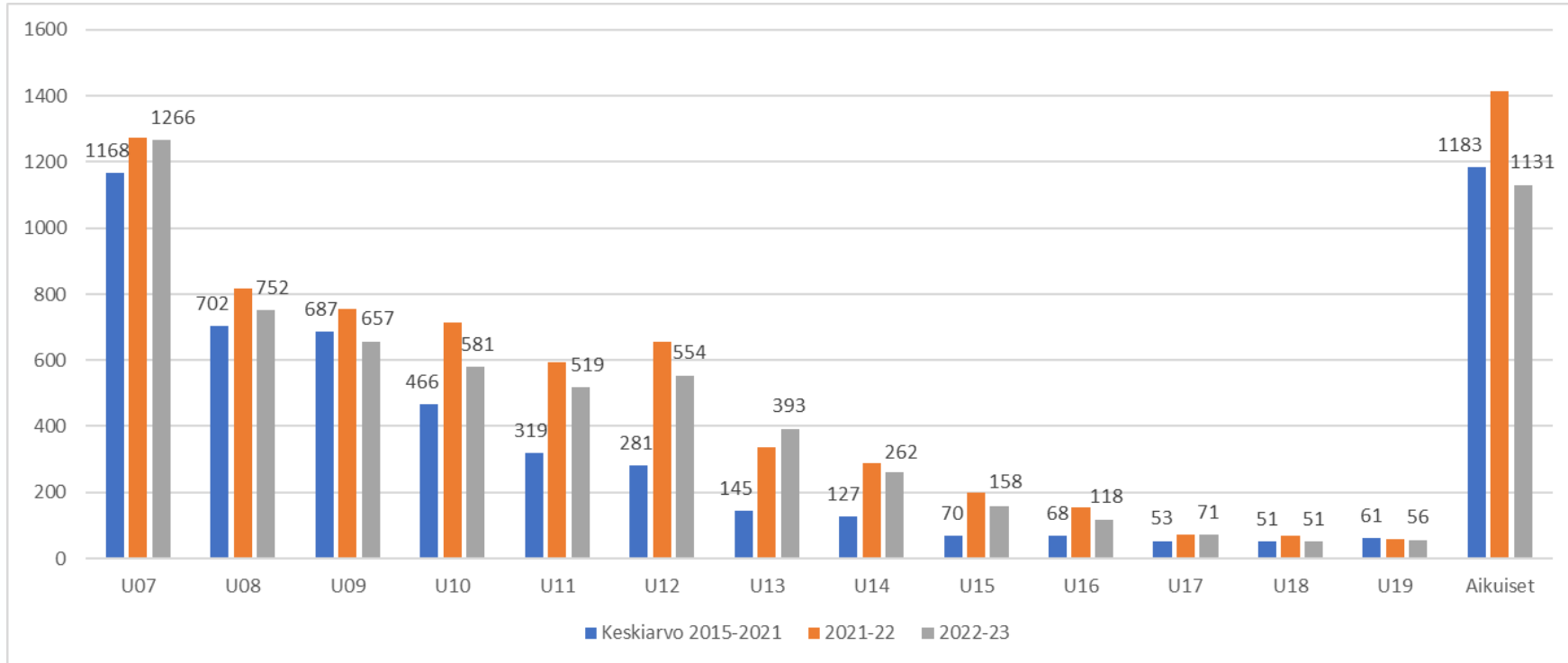

Aloittaneiden ja palanneiden* pelaajien lukumäärän kehitys sukupuolittain

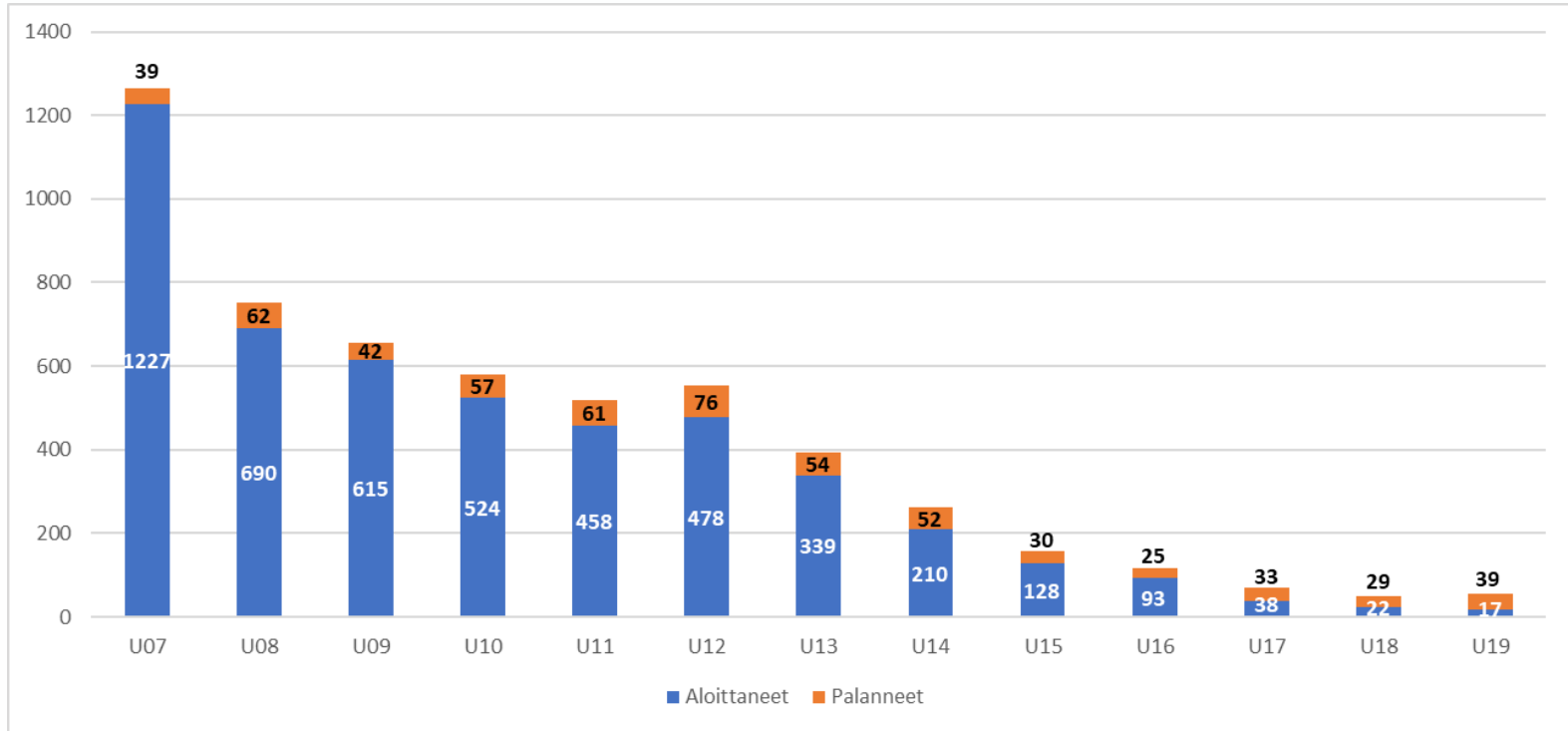

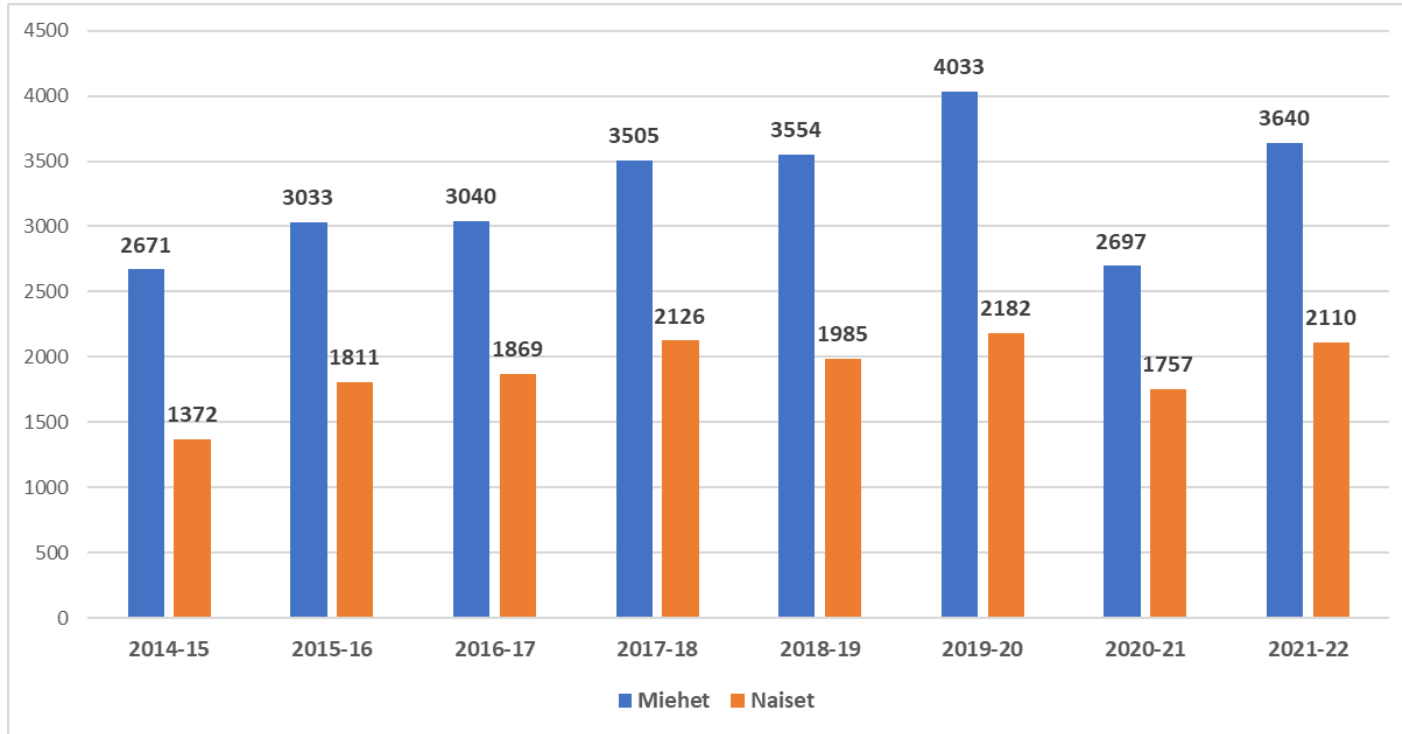
Aloittaneiden ja palanneiden* pelaajien lukumäärän kehitys ikäluokittain

Aloittaneiden ja palanneiden lukumäärä ikäluokittain kaudella 2022/23

Lopettaneiden pelaajien lukumäärän kehitys sukupuolittain

Aloittaneet, palanneet ja lopettaneet

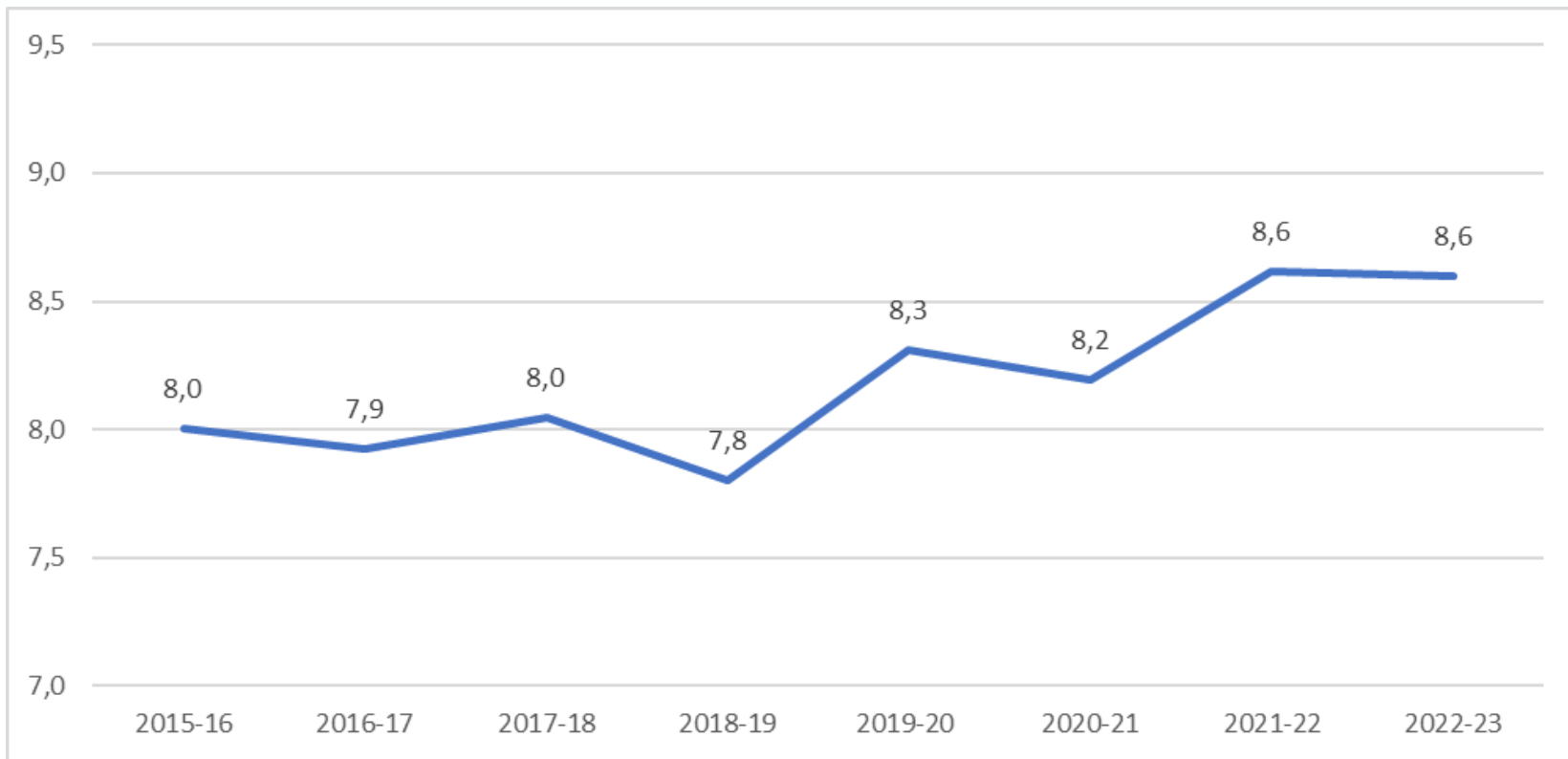
- Uusien pelaajien (aloittaneet + palanneet) määrä (6 569) laski edellisestä kaudesta 11 prosenttia, mutta oli kuitenkin seurantajakson toiseksi korkein.
- Uusien poikapelaajien määrä pysyi edellisen kauden tavoin koronaa edeltävää aikaa korkeammalla tasolla, mutta tyttöjen osalta palattiin koronaa edeltävälle tasolle.
- Aloittaneita ja palanneita pelaajia saatiin edellisen kauden tavoin aiempaa enemmän ikäluokissa U10-U16.
- Lopettaneiden pelaajien määrä riippuu paljon edellisen kauden pelaajamäärästä ja erityisesti aloittaneiden pelaajien määrästä. Lopettaneiden pelaajien määrän nousu onnistuttiin pitämään nämä huomioiden varsin kohtuullisena.

Koripalloharrastuksen aloittamis- ja lopettamisikä

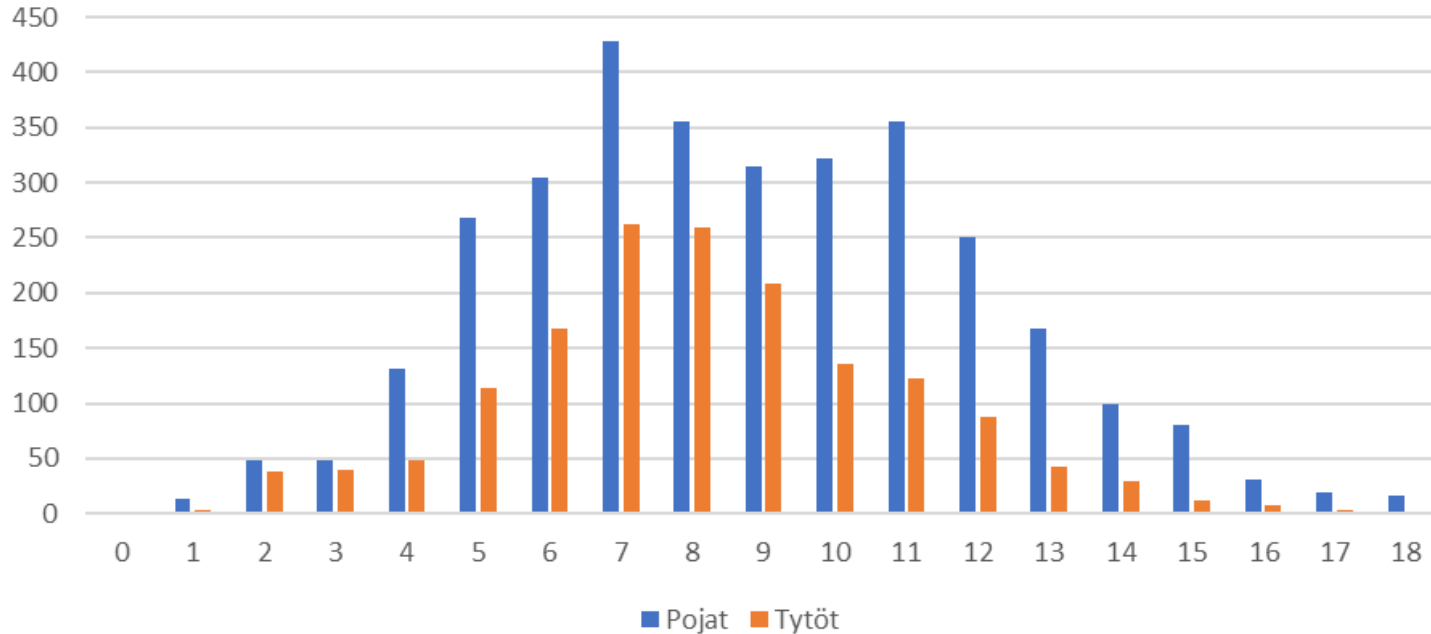
Koripalloharrastuksen aloittamisikä* kausittain

**Juniori-ikäisenä koripallon aloittaneiden keski-ikä ensimmäisen lisenssikauden vuodenvaihteessa.*

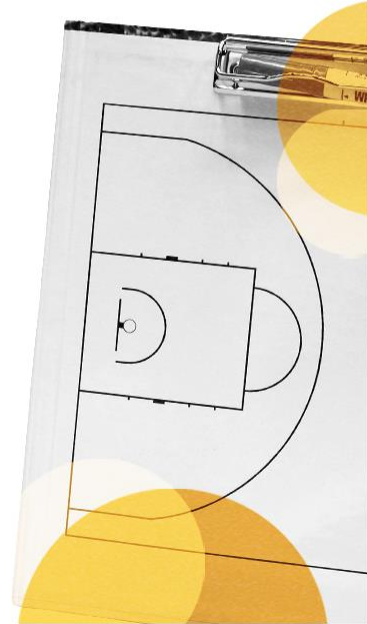
Koripalloharrastuksen aloittamisikä (juniorit)

Aloittaneiden pelaajien lukumäärä sukupuolen ja iän mukaan
(kausi 2022/23)

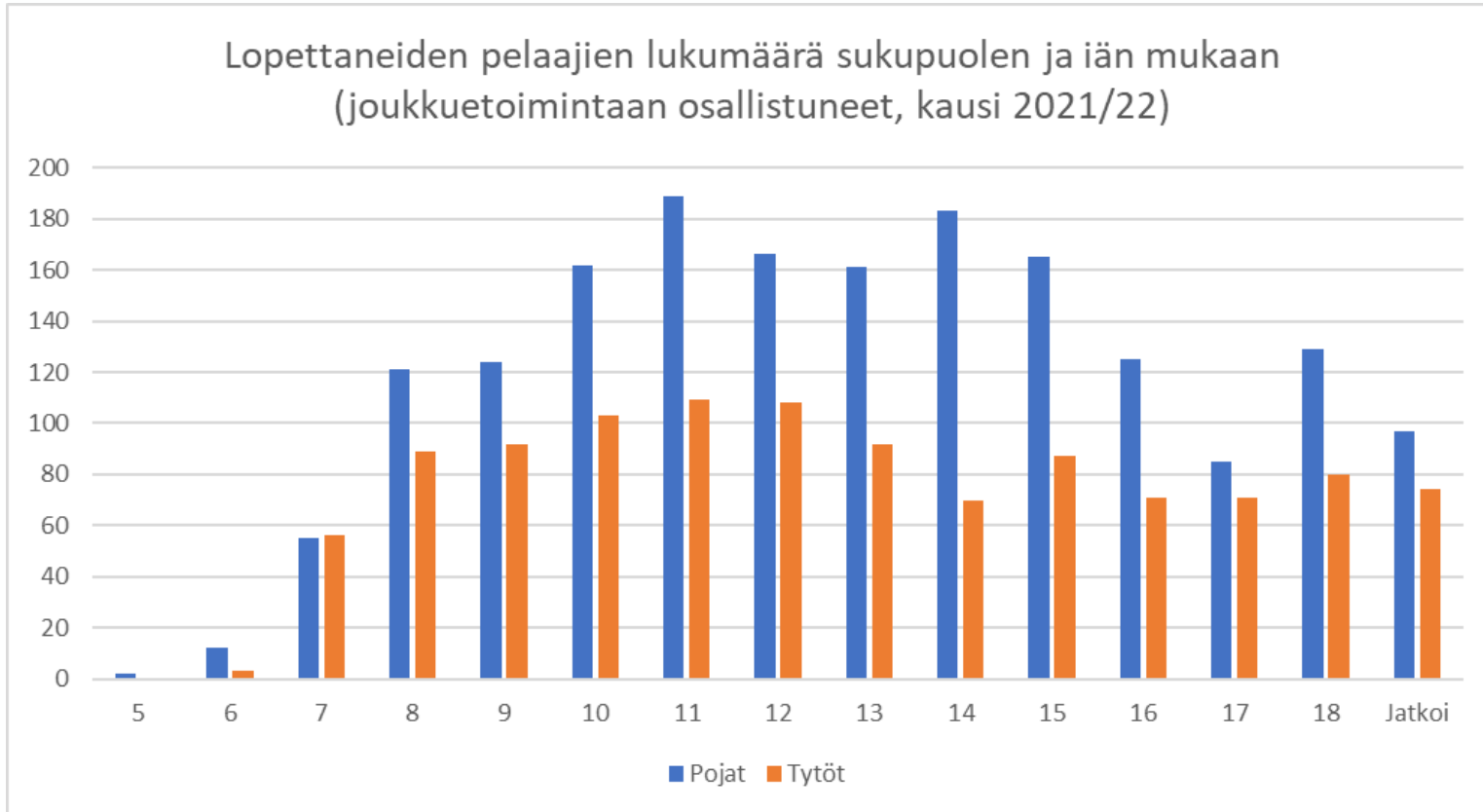
Koripalloharrastuksen aloittamisikä

- Koripallon lisenssiaineiston perusteella koripalloharrastuksen viime kaudella aloittaneiden juniori-ikäisten harrastajien keski-ikä oli 8,6 vuotta. Poikien osalta keskimääräinen aloittamisikä oli 8,8 vuotta ja tyttöjen osalta 8,1 vuotta.
- Yleisin aloittamisikä oli 7 vuotta ja aloittaneiden junioreiden mediaani-ikä 8 vuotta (pojilla 9 vuotta).
- Kahden viime kauden aikana koripallo on saanut aiempaa enemmän 10+ ikäisenä lajin aloittaneita pelaajia ja tämä on nostanut keskimääräistä aloittamisikää.
- Koripallon lisenssiaineisto ei anna koripalloharrastuksen aloittamisesta täysin luotettavaa tietoa, sillä keskimääräistä aloittamisikää nostaa ja vääristää se, että kaikissa seuroissa ei lunasteta lisenassejä seuran nuorimmille harrastajille.

Koripalloharrastuksen lopettamisikä (juniorit)

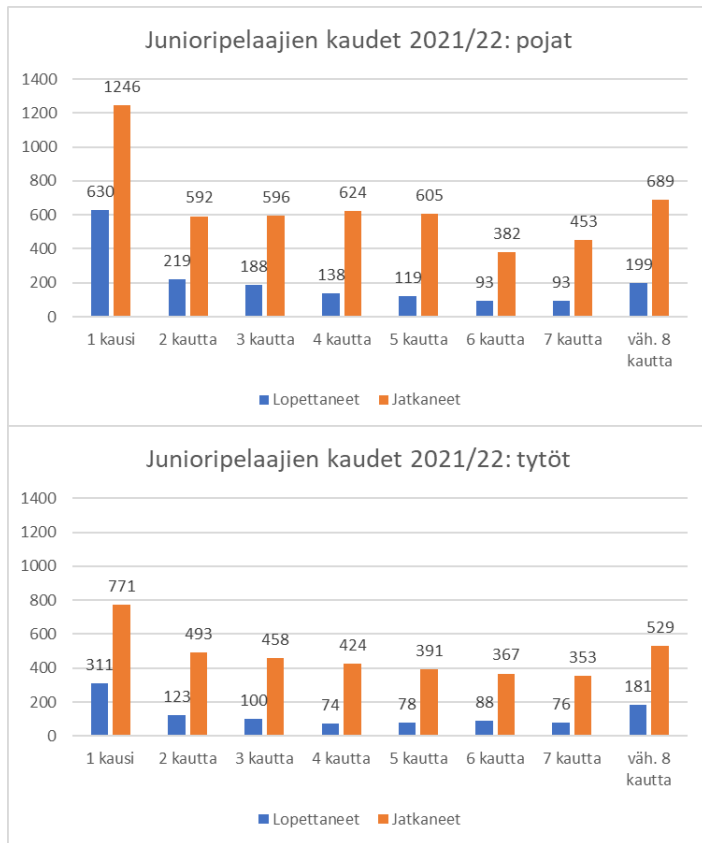

Koripalloharrastuksen lopettamisikä

- Koripallon joukkuetoimintaan kaudella 2021/22 osallistuneista junioreista
  - Kauden jälkeen lopettaneiden juniori-ikäisten keskimääräinen lopettamisikä oli 12,5 vuotta (pojat 12,6 ja tytöt 12,4)
  - Yleisin lopettamisikä oli 11 vuotta ja harrastusta aikuisikään jatkaneet U19 pelaajat huomioiden lopettamisen mediaani-ikä 13 vuotta.
- Lopettaneista joukkuetoimintaan osallistuneista juniori-ikäisistä (2021/22)
  - 35 prosenttia lopetti ensimmäisen kauden jälkeen (pojat 38%, tytöt 30%)
  - 34 prosenttia oli pelannut vähintään viisi kautta (pojat 30%, tytöt 41%)
  - Lopettaneet olivat pelanneet keskimäärin 3,6 kautta (pojat 3,3, tytöt 3,9)
- Koripallokoululaiset mukaan laskien koripalloharrastuksen yleisin lopettamisikä on 7 vuotta ja keskimääräinen lopettamisikä 10,2 vuotta.
- Osa kunkin kauden lopettaneista pelaajista palaa lajin pariin myöhemmin, joten harrastuksen todellinen lopettamisikä on hieman yhden kauden lukuja suurempi ja edellyttäisi pidemmän aikajänteen tarkastelua.

Junioripelaajien kausien määrä*

- Kauden 2021/22 junioripelaajat (pl. koripallokoululaiset)

- olivat kauden jälkeen pelanneet keskimäärin 3,9 kautta
- kauden jälkeen lopettaneilla oli kausia takana keskimäärin 3,6
- harrastusta jatkaneilla oli kausia takana keskimäärin 4,1

- Pojat

- keskimäärin 3,8 kautta
- lopettaneilla 3,3 kautta
- jatkaneilla 4,0 kautta

- Tytöt

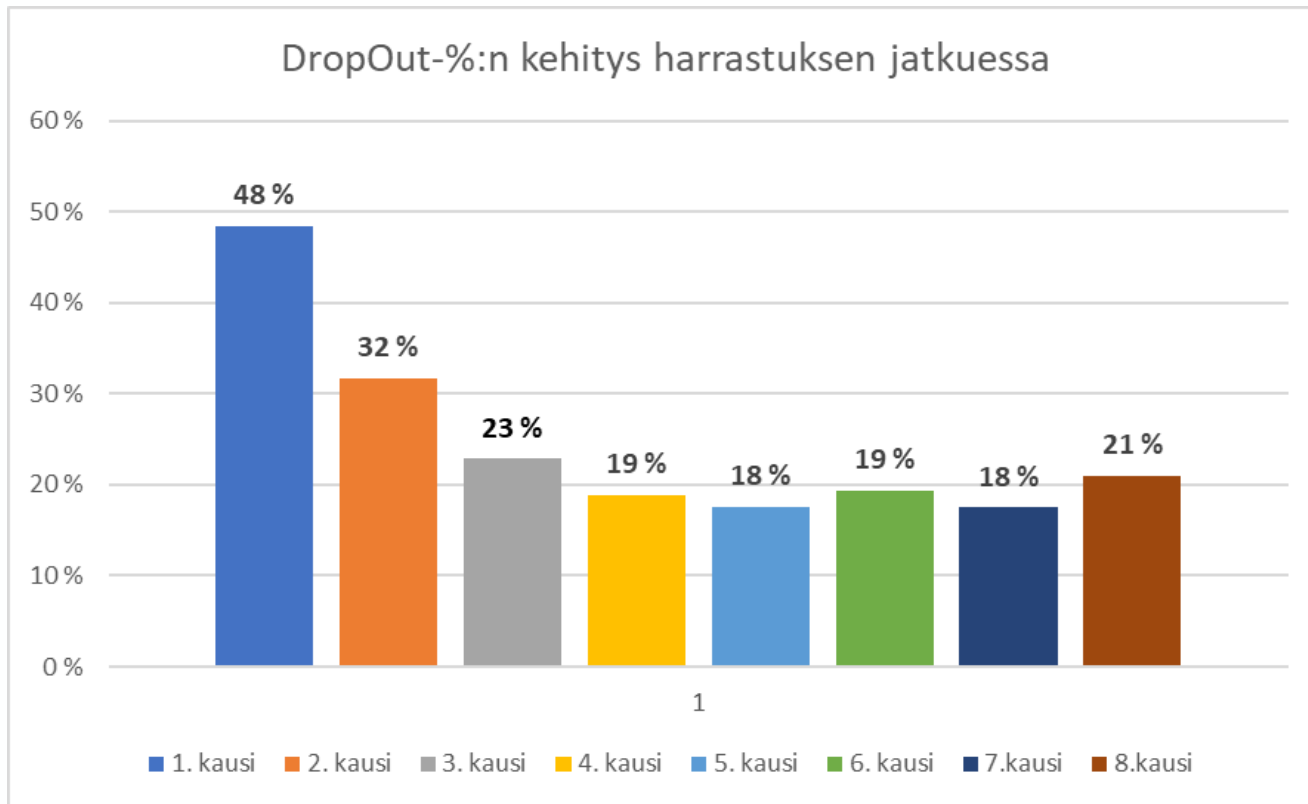
- keskimäärin 4,1 kautta
- lopettaneilla 3,9 kautta
- jatkaneilla 4,1 kautta

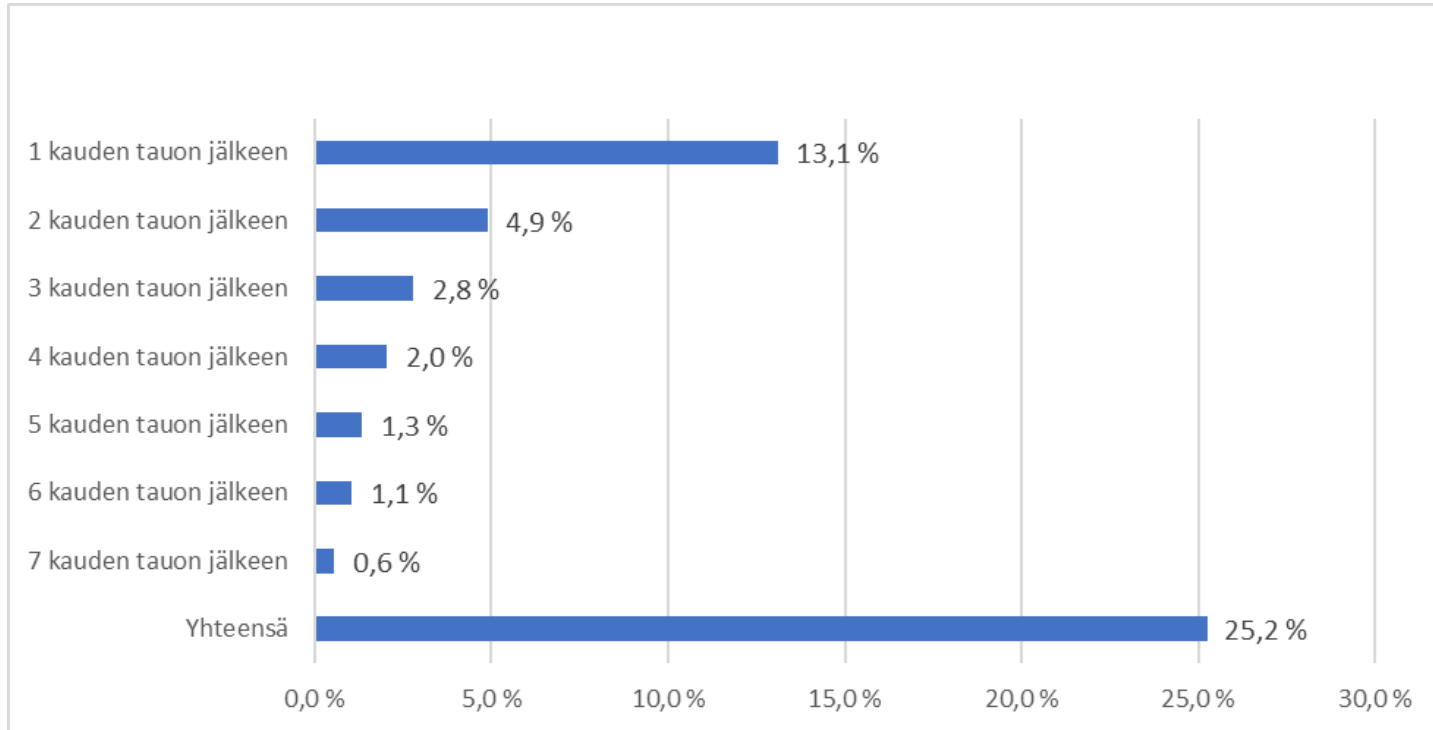
**DropOut-%:n kehitys
harrastuksen jatkuessa
ja
lajin pariin palaaminen**

DropOut-%:n kehitys harrastuksen jatkuessa

Kuinka iso osa lopettaneista pelaajista palaa koripallon pariin myöhemmin?

Dropout'in kehitys harrastuksen jatkuessa ja lajin pariin palaaminen

- Melkein puolet pelaajista lopettaa koripallon ensimmäisen kauden jälkeen. Toisella kauden jälkeen lopettaneiden osuus tippuu n. kolmannekseen ja laskee harrastuksen jatkuessa alle 20 prosenttiin
  - Harrastuksen jatkumisella pidemmin kuin yhden kauden on selkeästi lopettamisastetta laskeva ja toisaalta lopettamisen jälkeisen paluun todennäköisyyttä lisäävä vaikutus.
- Lopettaneista pelaajista noin neljännes palaa lajin pariin myöhemmin.
- Noin 13 prosenttia lopettaneista pelaajista palaa lajin pariin kauden tauon jälkeen.

**Kuinka iso osa pelaajista pysyy
koripallon parissa vuosien vierieissä**

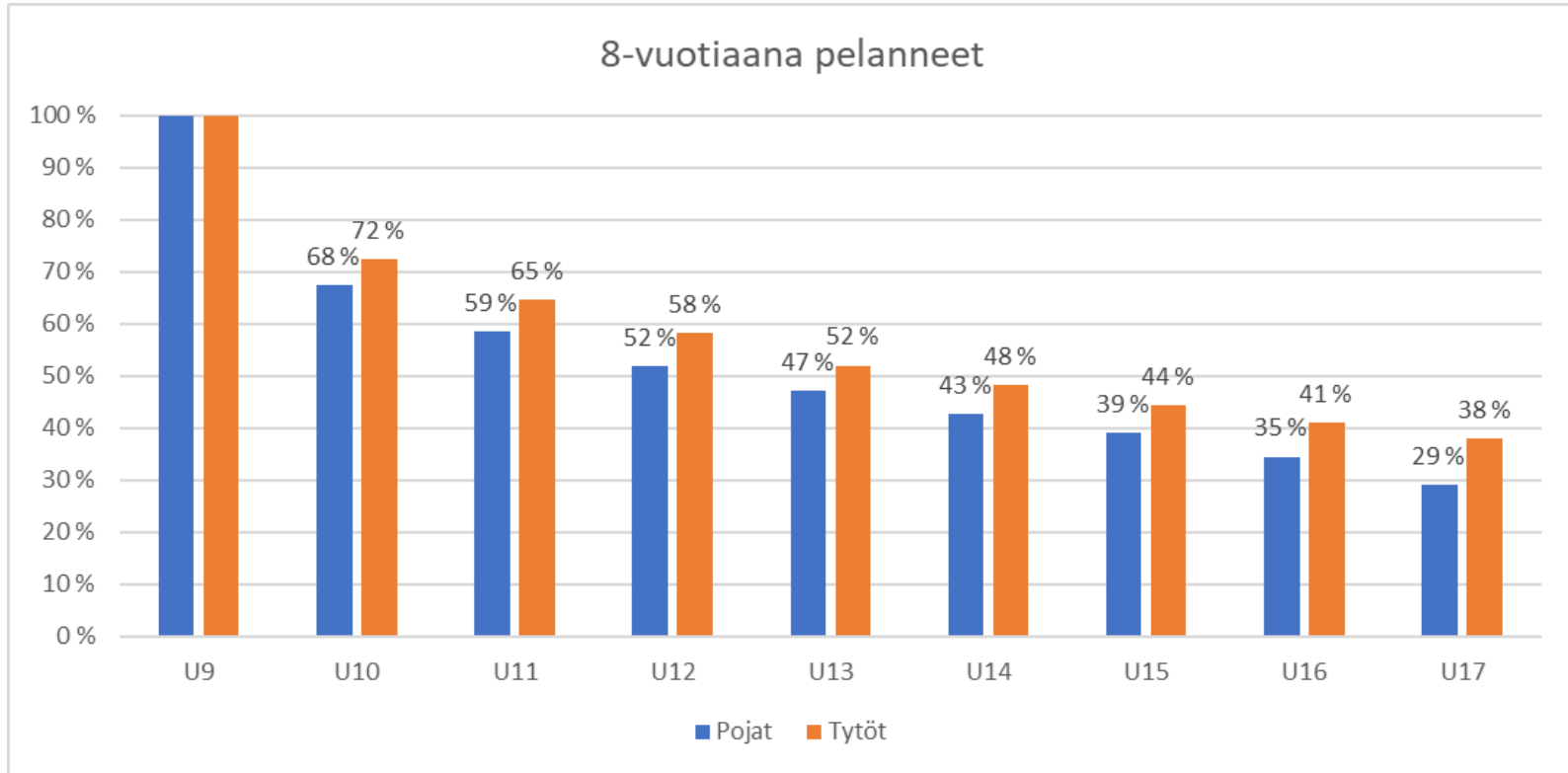

Kuinka iso osa pelaajista pysyy koripallon parissa vuosien vierissä

- Seuraavassa tarkastellaan 2014/15 – 2022/23 lisenssiaineistojen avulla kuinka iso osa 8-, 9-, 10-, 11- ja 12-vuotiaana koripalloa pelanneista pelaajista pysyy (tai palaa) lajin parissa kausien vierissä.
- Kunkin ikävaiheen osalta viiden-kuuden seuraavan kauden tuloksia voidaan pitää varsin luotettavina (historiatietoina), mutta parin viimeisen vuoden osalta ne perustuvat yhden-kahden ikäluokan toteutumisiin ja sisältävät siten suurta epävarmuutta mahdollisista vuosiluokkakohteisista eroista.
- Pelaajien ikä on tässä yhteydessä pelaajien ikä kunkin kauden keskelle ajoittuvassa vuodenvaihteessa.

8-vuotiaana pelanneista koripalloa jatkaneiden osuus*

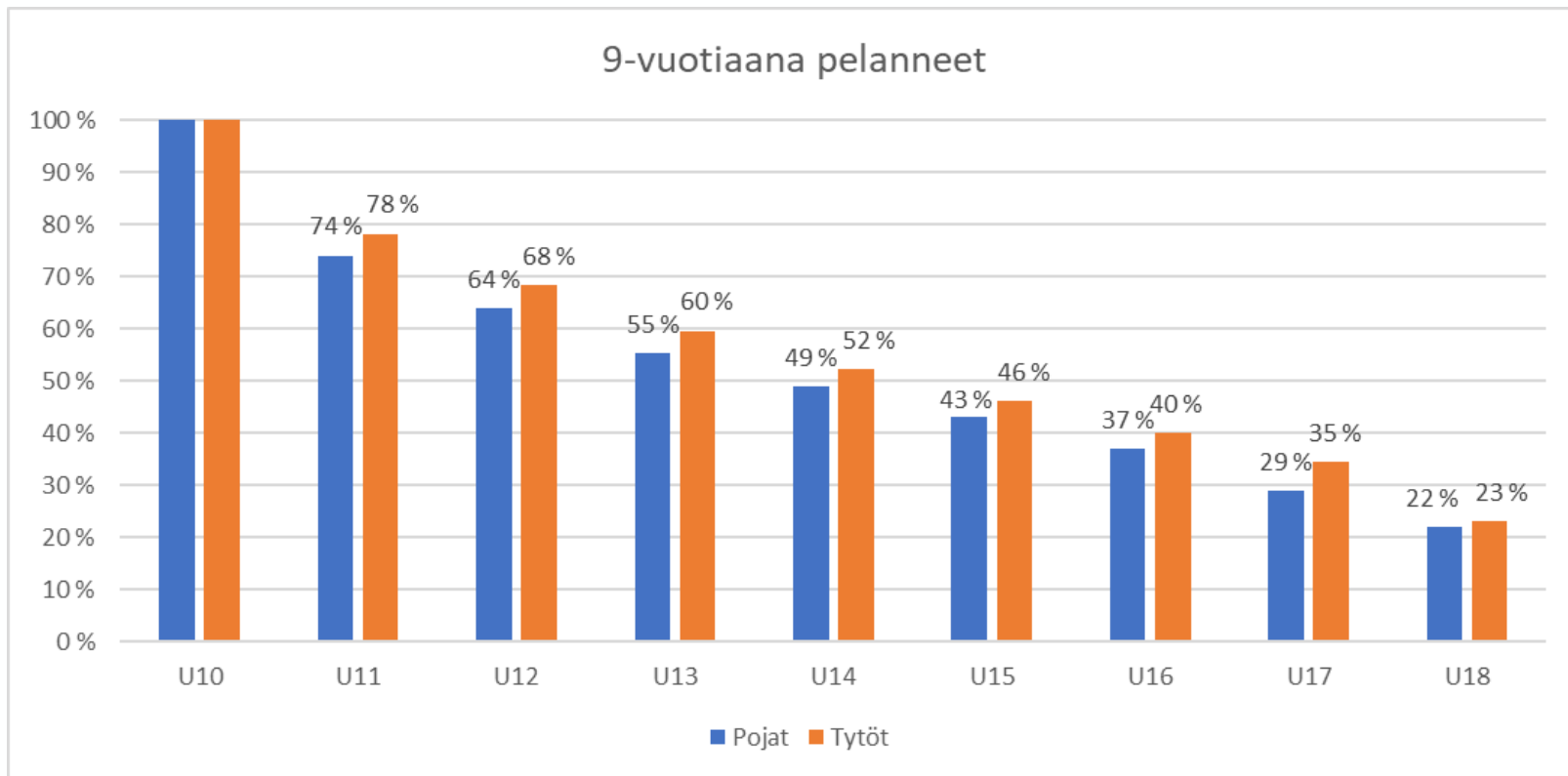

8-vuotiaana pelanneiden harrastuksen jatkuminen

- 8-vuotiaana (U9-ikäluokassa) koripalloa pelaavien määrä tippuu 30 prosenttia heti seuraavaan kauteen mennessä.
- 8-vuotiaana korista pelanneista pojista yli puolet lopettaa koripallon 12-ikävuoteen mennessä ja tytöistä 13-ikävuoteen mennessä.
- 8-vuotiaana korista pelanneista tytöt pysyvät lajin parissa selvästi poikia paremmin ja pidempään.

9-vuotiaana pelanneista koripalloa jatkaneiden osuus*

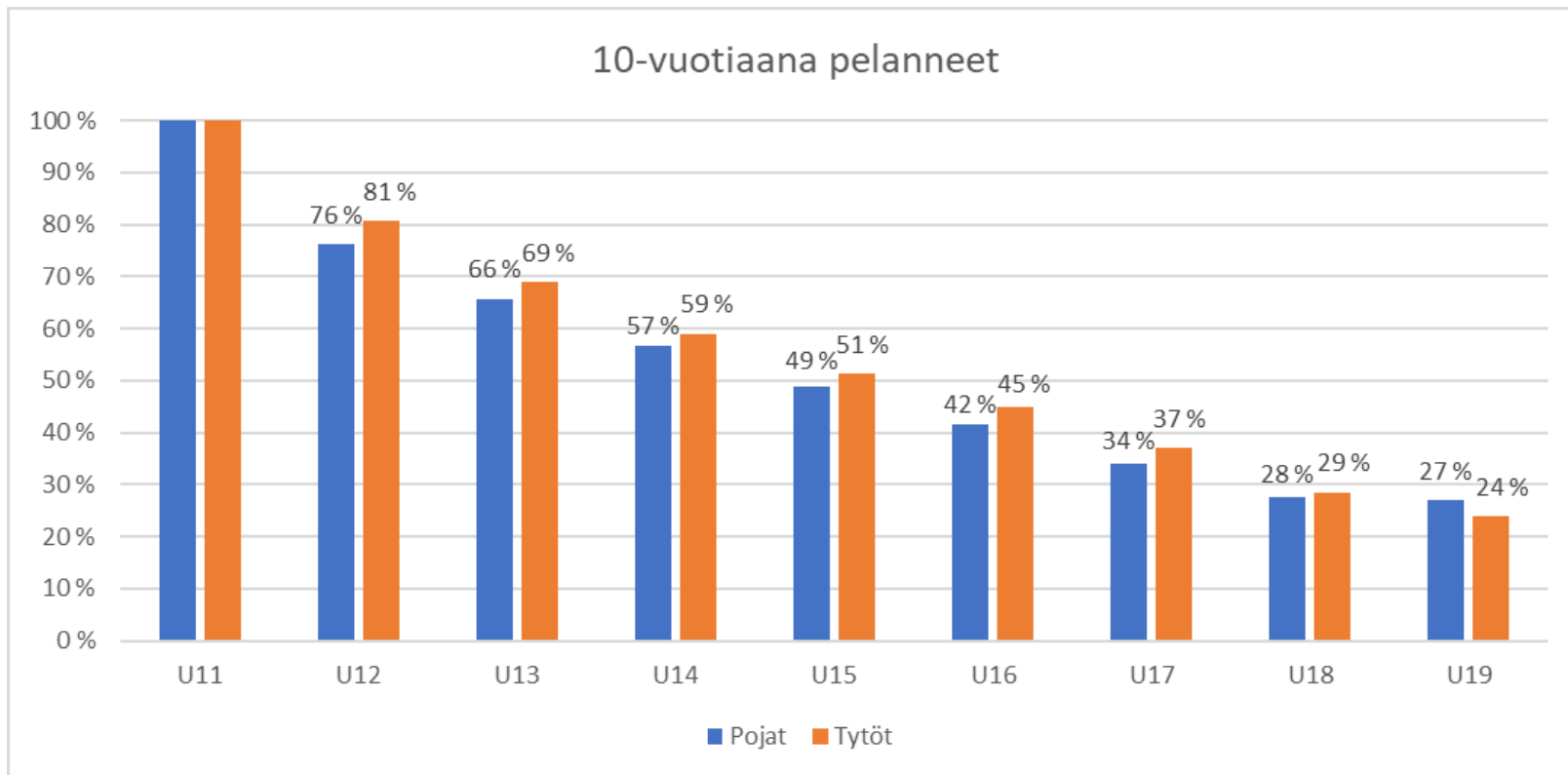

9-vuotiaana pelanneiden harrastuksen jatkuminen

- 9-vuotiaana (U10) koripalloa pelanneista reilu neljännes pojista ja reilu viidennes tytöistä lopettaa lajin kauden jälkeen.
- U11-ikäluokkaan siirryttäessä näistä pelaajista tippuu noin 10 prosenttiyksikköä, mutta sen jälkeen väheneminen hieman hidastuu.
- 9-vuotiaana pelanneista noin puolet harrastaa korista 13-vuotiaana.
- 9-vuotiaana pelanneista vajaa neljännes harrastaa korista 17-vuotiaana.

10-vuotiaana pelanneista koripalloa jatkaneiden osuus*

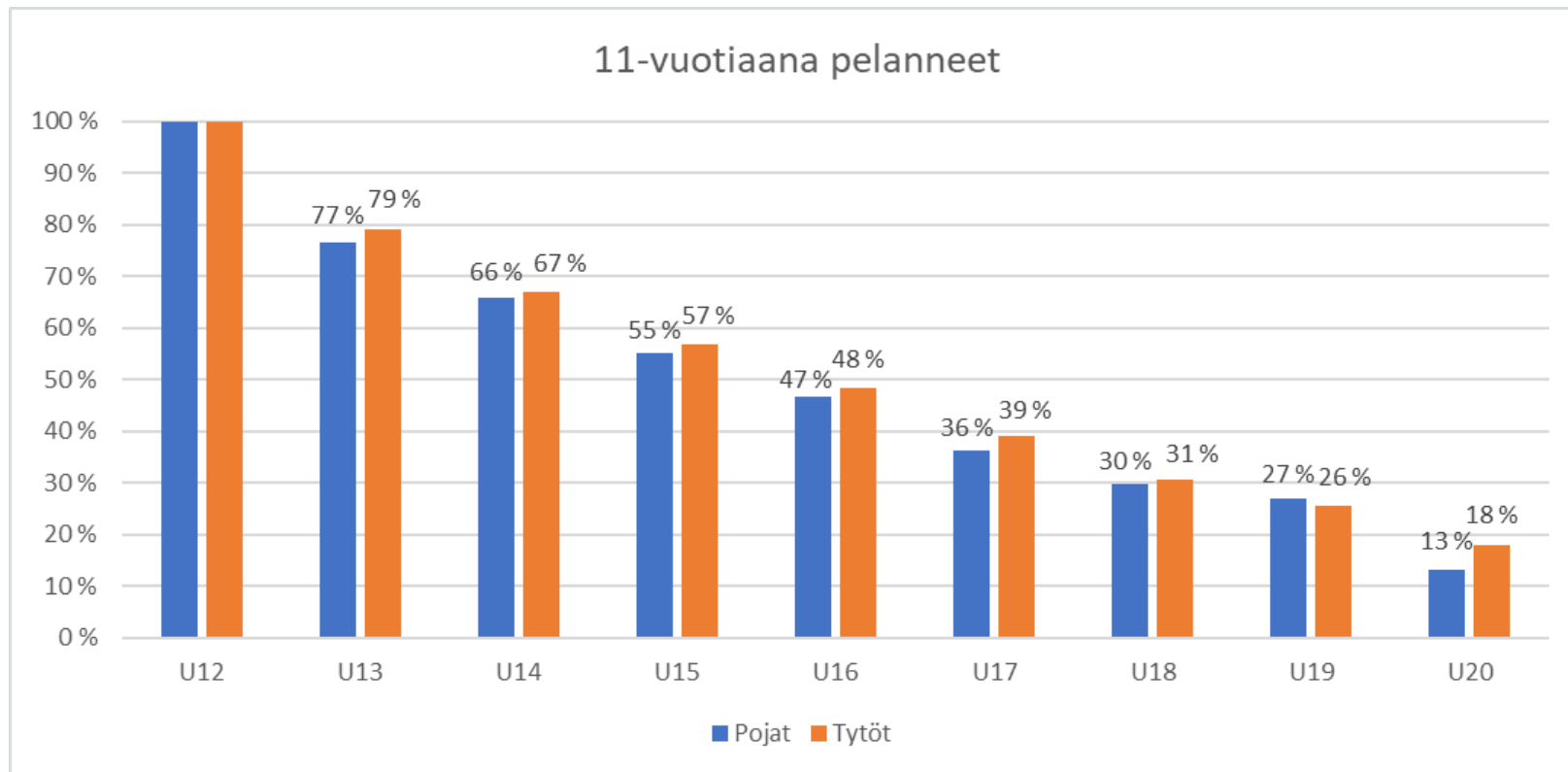

10-vuotiaana pelanneiden harrastuksen jatkuminen

- 10-vuotiaana (U11-ikäluokassa) pelanneiden osalta tyttöjen määrän pieneneminen on nuorempien tavoin poikia hitaampaa.
- 10-vuotiaana pelanneista noin puolet lopettaa lajin 14-ikävuoteen mennessä.
- Vuosiluokkakohtaista vaihtelua korostaa, että 10-vuotiaana pelanneista 2004-syntyneistä on noin neljännes jäljellä 18-vuotiaana, mutta 2005-syntynteiden osalta jatkaneiden määrä supistunut neljännekseen jo kautta aiemmin (17-vuotiaana).

11-vuotiaana pelanneista koripalloa jatkaneiden osuus*

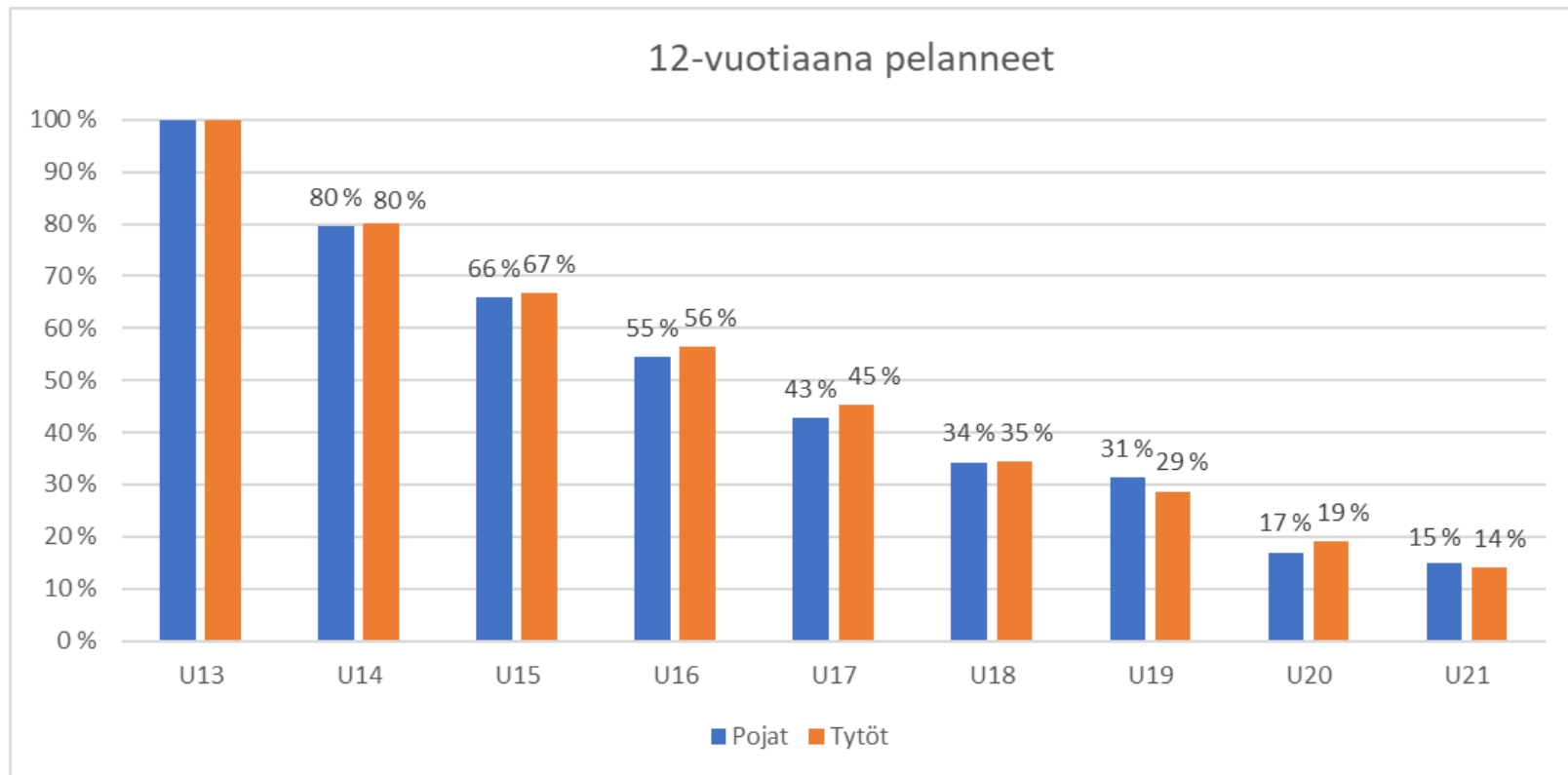

11-vuotiaana pelanneiden harrastuksen jatkuminen

- 11-vuotiaana (U12-ikäluokassa) pelanneista reilut 20% lopettaa lajin seuraavan kauteen siirryttyä ja pieneneminen jatkuu keskimäärin 10 prosenttiyksikön kausitahtiin seuraavat neljä kautta.
- U12-ikäluokassa pelanneista koripalloa pelaa viimeisellä juniorikaudella reilu neljännes (27 prosenttia pojista ja 26 prosenttia tytöistä).

12-vuotiaana pelanneista koripalloa jatkaneiden osuus*

12-vuotiaana pelanneiden harrastuksen jatkuminen

- 12-vuotiaana (U13-ikäluokassa) koripalloa pelanneista jatkavien osuus vähenee seuraavat vuodet melko paljon, mutta väheneminen näyttäisi hidastuvan selkeästi viimeiseen junnukauteen siirryttäessä.
- Viimeisellä junnukaudella (U19) pelaa noin 30 prosenttia koripalloa 12-vuotiaana pelanneista.
- Viimeisen junnukauden jälkeen dropout-% hyppää jälleen korkealle. U13-ikäluokassa pelanneista alle 20 prosenttia pelaa koripalloa ensimmäisellä kaudella juniori-iän jälkeen.

Huomioita

- Koripallossa ylivoimaisesti suurin pelaajakato tapahtuu ensimmäisen kauden jälkeen. Aloitaneista pelaajista melkein puolet lopettaa lajin ensimmäisen kauden jälkeen.
- Koripalloa harrastavista 8-11-vuotiasta noin puolet harrastaa lajia neljän kauden päästä.
- 11-vuotiaana pelanneista koripalloa pelaa viimeisellä juniorikaudella reilu neljännes.
- 12-vuotiaana pelanneista alle 20 prosenttia näyttäisi jatkavan koripalloa ensimmäisellä kaudella juniori-iän jälkeen.

**Miten juniori-ikäluokkien koko
muuttuu vuosien vieressä**

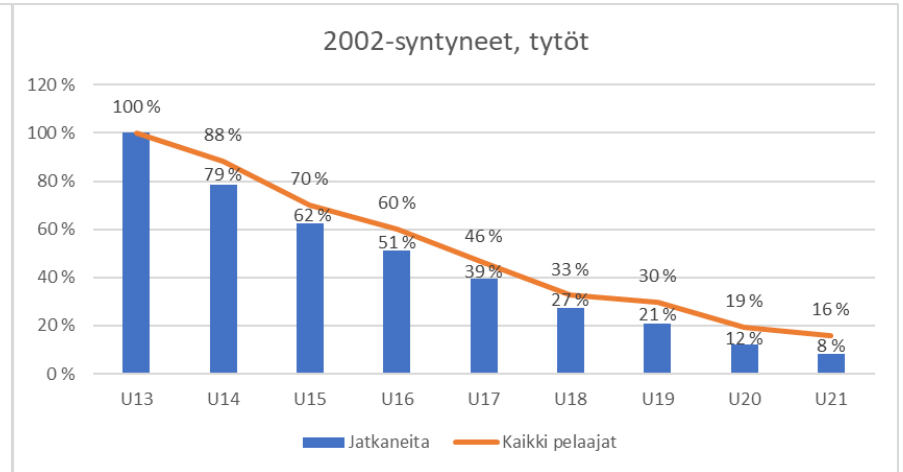
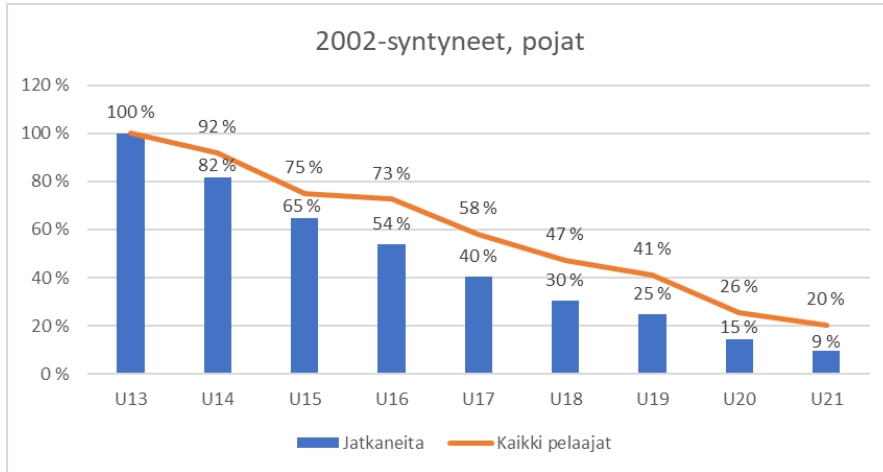

Miten juniori-ikäluokkien koko muuttuu vuosien vieressä

- Seuraavaksi tarkastellaan 2002 – 2007-syntyneiden ikäluokkien osalta miten kyseisten ikäluokkien koko on muuttunut yhdeksän kauden aikana ja toisaalta sitä, että kuinka iso osa seurantajakson ensimmäisellä kaudella (2014/15) pelanneista on jatkanut lajin harrastamista yhtämittaisesti tuon yhdeksän kauden ajan.

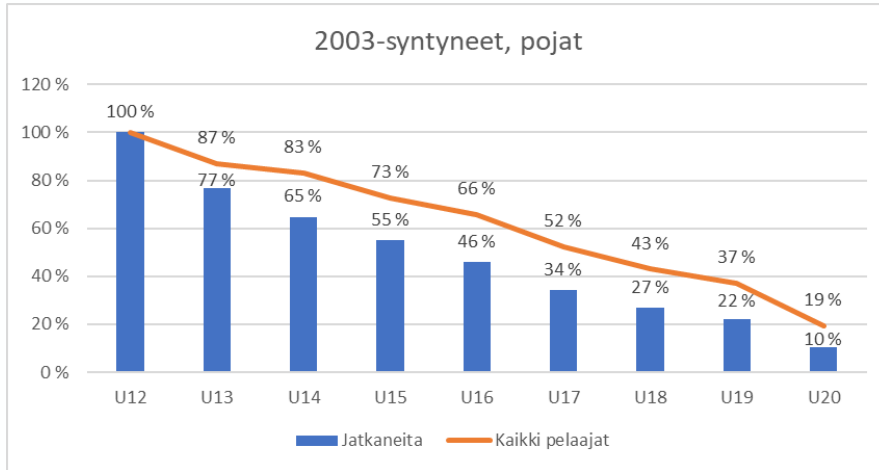
2002-syntyneet

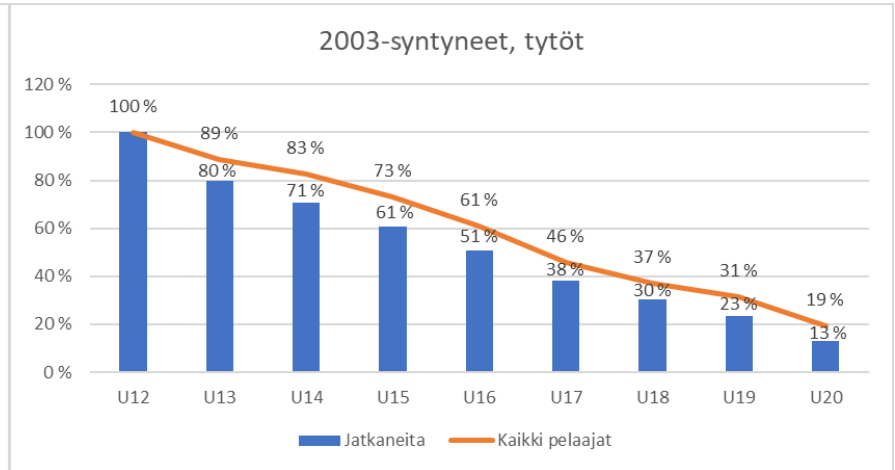
- Ikäluokka pieneni neljännekseen U13-kaudesta aikuissarjoihin matkatessa
- U13-kaudella pelanneista 15 % pelasi yhtämittaisesti ensimmäiseen aikuiskauteen asti.
- Ikäluokka pieneni eniten siirryttäessä U14 -> U15, U16 -> U17 ja junnuiän loputtua.

- Ikäluokka pieneni viidennekseen U13-kaudesta aikuissarjoihin matkatessa
- U13-kaudella pelanneista 12 % pelasi yhtämittaisesti ensimmäiseen aikuiskauteen asti.

2003-syntyneet

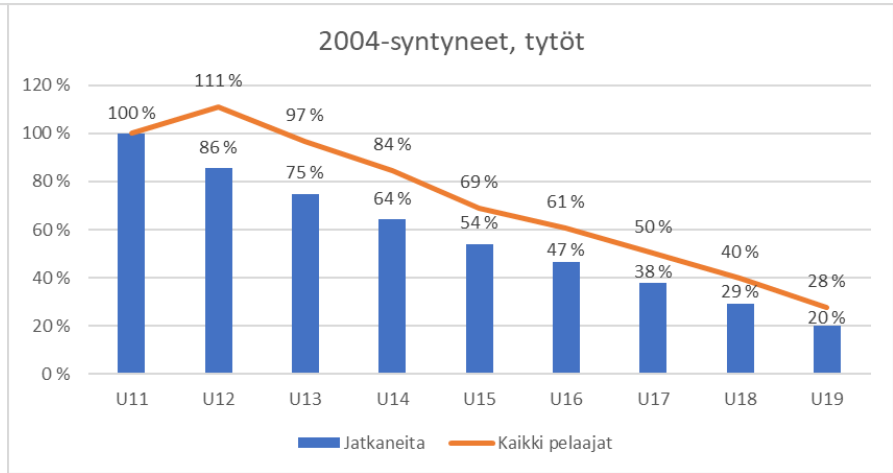
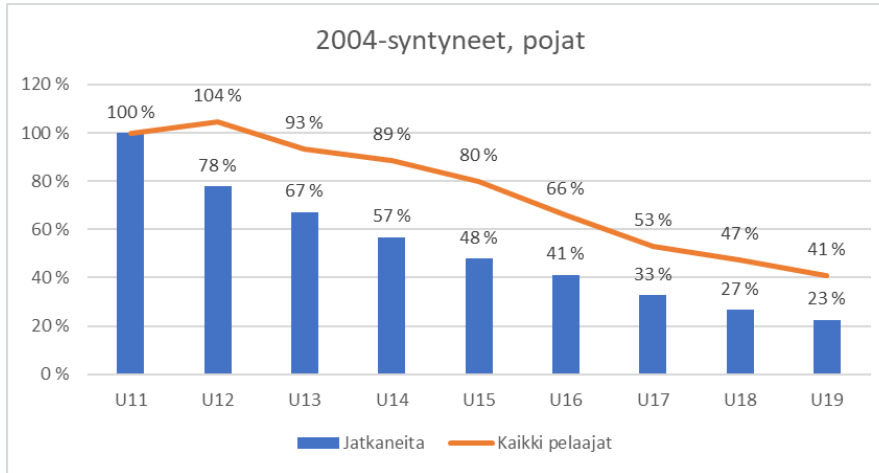
- U12-kaudella pelanneista 22 % pelasi yhtämittaisesti viimeiseen juniorikauteen asti ja 10 % ensimmäiseen aikuiskauteen asti.
- Ikäluokan koko oli viimeisenä juniorikautena 37 % ja 19 % ensimmäisenä aikuiskautena siitä mitä se oli U12-kaudella

- U12-kaudella pelanneista 23 % pelasi yhtämittaisesti viimeiseen juniorikauteen asti ja 13 % ensimmäiseen aikuiskauteen asti.
- Ikäluokan koko oli viimeisenä juniorikautena 31 % ja 19 % ensimmäisenä aikuiskautena siitä mitä se oli U12-kaudella

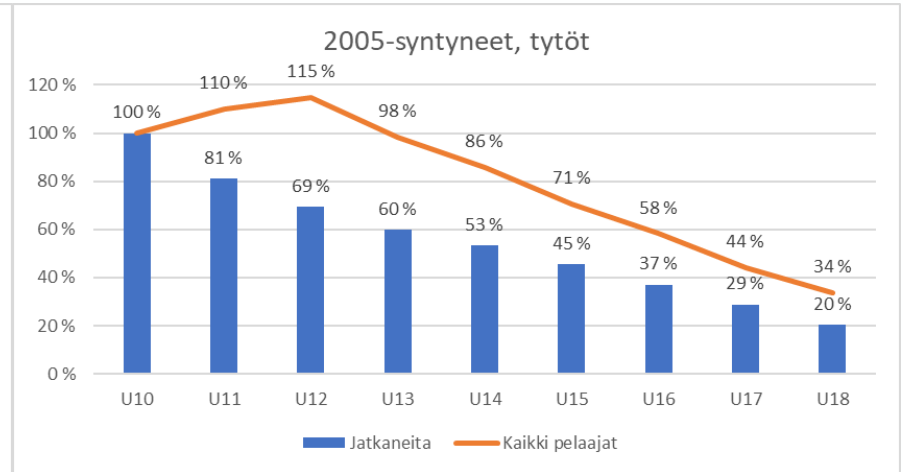
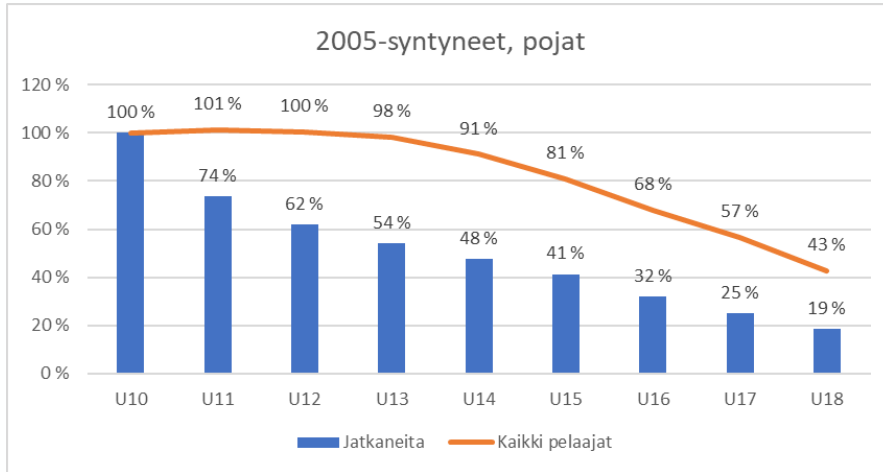

2004-syntyneet

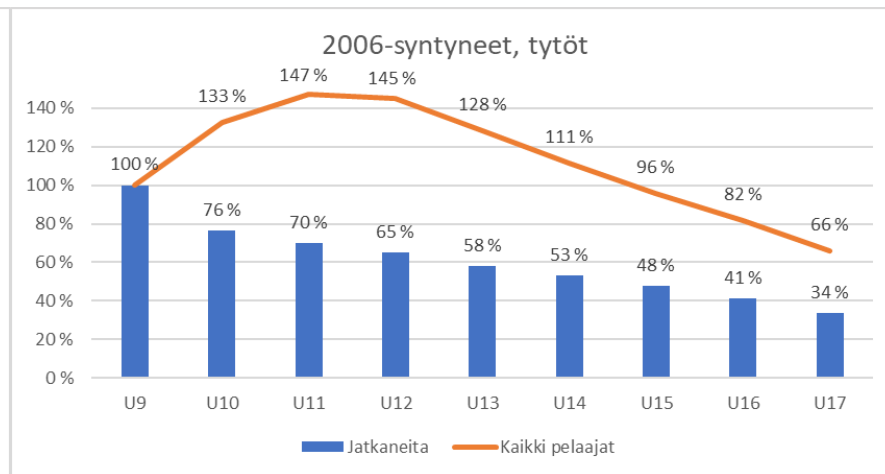
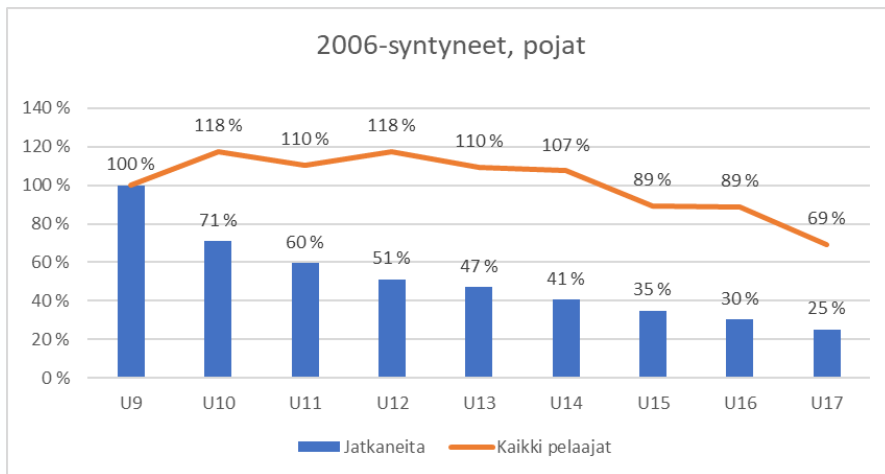
- Ikäluokka kasvoi U12-kauteen siirryttäessä, mutta on sen jälkeen laskenut vuosittain, laskun ollessa suurinta siirryttäessä U15 -> U16
- U11-kaudella pelanneista 23 % on pelannut yhtämittaisesti viimeiseen juniorikauteen asti, ikäluokan koon ollessa kuluneella kaudella 41 prosenttia U11-kauden tasosta.
- Tyttöjen ikäluokka on perustunut matkan varrella selvästi poikia enemmän U11-kaudella pelanneisiin.
- Ikäluokka pieneni poikkeuksellisen paljon viimeiseen juniore-ikäluokkaan siirryttäessä.
- U11-kaudella pelanneista 20 % on pelannut yhtämittaisesti viimeiseen juniorikauteen asti, ikäluokan koon ollessa kuluneella kaudella 28 prosenttia U11-kauden tasosta.

2005-syntyneet

- Ikäluokka pysyi käytännössä saman kokoisena läpi kaudet U10-U13, aloittaneiden ja lopettaneiden kausittaisen määrän ollessa samalla tasolla.
- U10-kaudella pelanneista 19 % on pelannut yhtämittaisesti U18-kauteen asti, ikäluokan koon ollessa tällä kaudella 43 prosenttia U10-kauden tasosta.
- Ikäluokka oli suurimmillaan U12-kaudella, mutta on pienentynyt sen jälkeen selvästi poikia nopeammin.
- U10-kaudella pelanneista 20 % on pelannut yhtämittaisesti U18-kauteen asti, ikäluokan koon ollessa tällä kaudella 34 prosenttia U10-kauden tasosta.

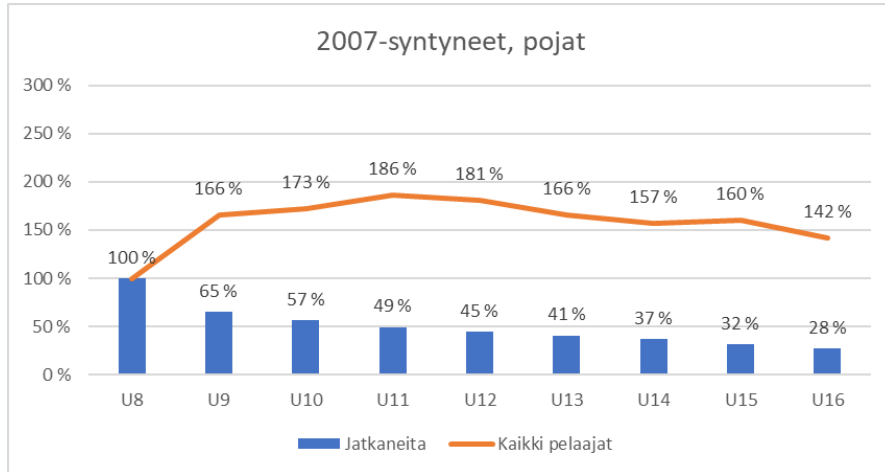
2006-syntyneet

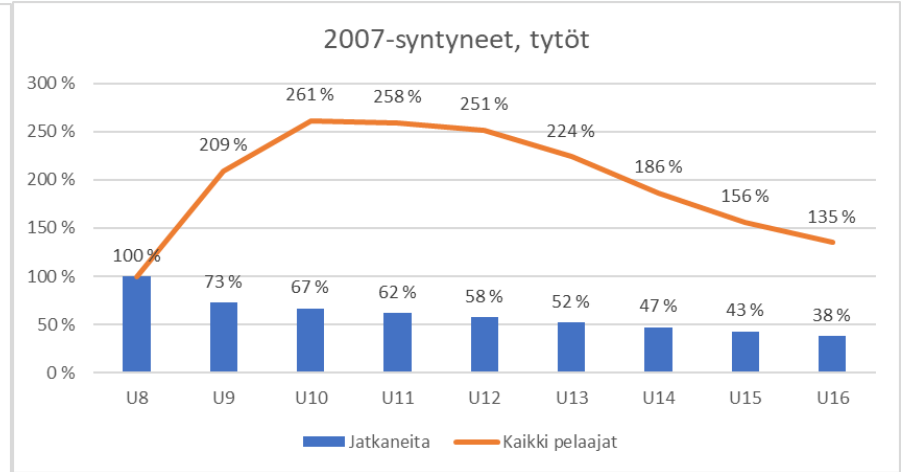
- Ikäluokka oli suurimmillaan U10- ja U12-kausilla, mutta melko lähellä sitä tasoa myös U11, U12 ja vielä U13-kaudellakin.
- Koronakausi laski ikäluokan pelaajamäärä selvästi, mutta pelaajamäärä pysyi seuraavalla kaudella samalla tasolla.
- U9-kaudella pelanneista neljännes on pelannut yhtämittäisesti U17-kauteen asti.

- Ikäluokka oli suurimmillaan U11- ja U12-kausilla.
- U9-kaudella pelanneista vähän yli kolmannes on pelannut yhtämittäisesti U17-kauteen asti.

2007-syntyneet

- Ikäluokka oli suurimmillaan U11-kaudella.
- U8-kaudella pelanneista 35% lopetti U9-kaudelle siirryttäessä, mutta viimeiset viisi kautta pelaajia on "tippunut kydistä" enää noin 4-5 prosenttiyksikön kausitahtia.
- U8-kaudella pelanneista 28 prosenttia on pelannut kaikkien yhdeksän kauden ajan U16-kauteen asti.

- Ikäluokka oli suurimmillaan U10- ja U11-kausilla.
- U8-kaudella pelanneista peräti 38 prosenttia on pelannut kaikkien yhdeksän kauden ajan U16-kauteen asti.

Huomioita

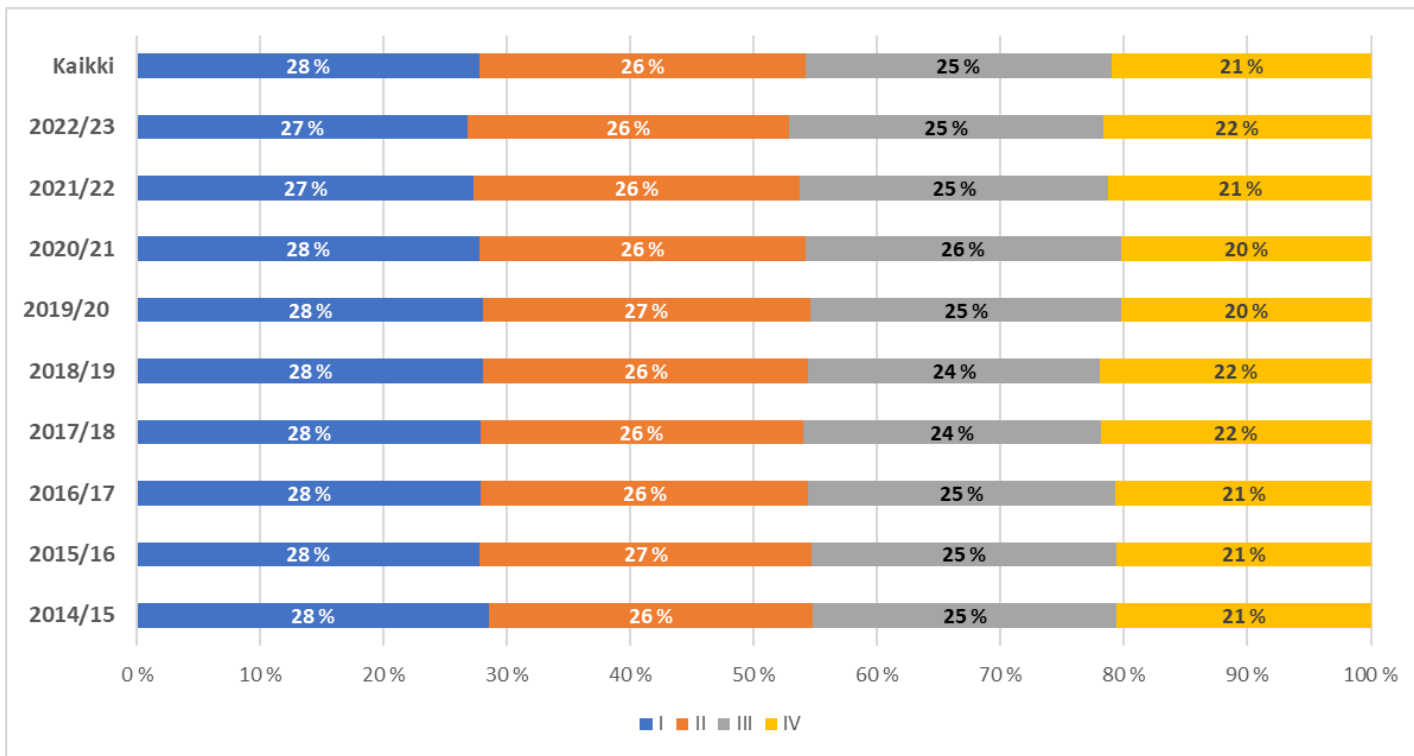
- Koripallossa ei selkeää ikävaihetta, jolloin pelaajamäärä olisi suurimmillaan. Ikäluokka on ollut suurimmillaan vuosiluokasta ja sukupuolesta riippuen U10 – U12 välillä.
  - Koronan jälkeiset kaksi kautta antavat viitteitä siitä, että pelaajamäärässä mitattuna suurin ikävaihe olisi siirtymässä U10-U11-ikävaiheesta U12- ja ehkä jopa U13-ikäluokkaan.
  - Kuluneella kaudella 2010-syntyneet pojat teki vuosiluokkansa pelaajamääräennätyksen vielä U13-ikäluokassa.

**Pelaajien osuus ja dropout-%
pelaajien syntymäneljänneksen
mukaan**

Eri vuosineljänneksillä syntyneiden pelaajien osuus junioripelaajista (U7-U19) eri kausina

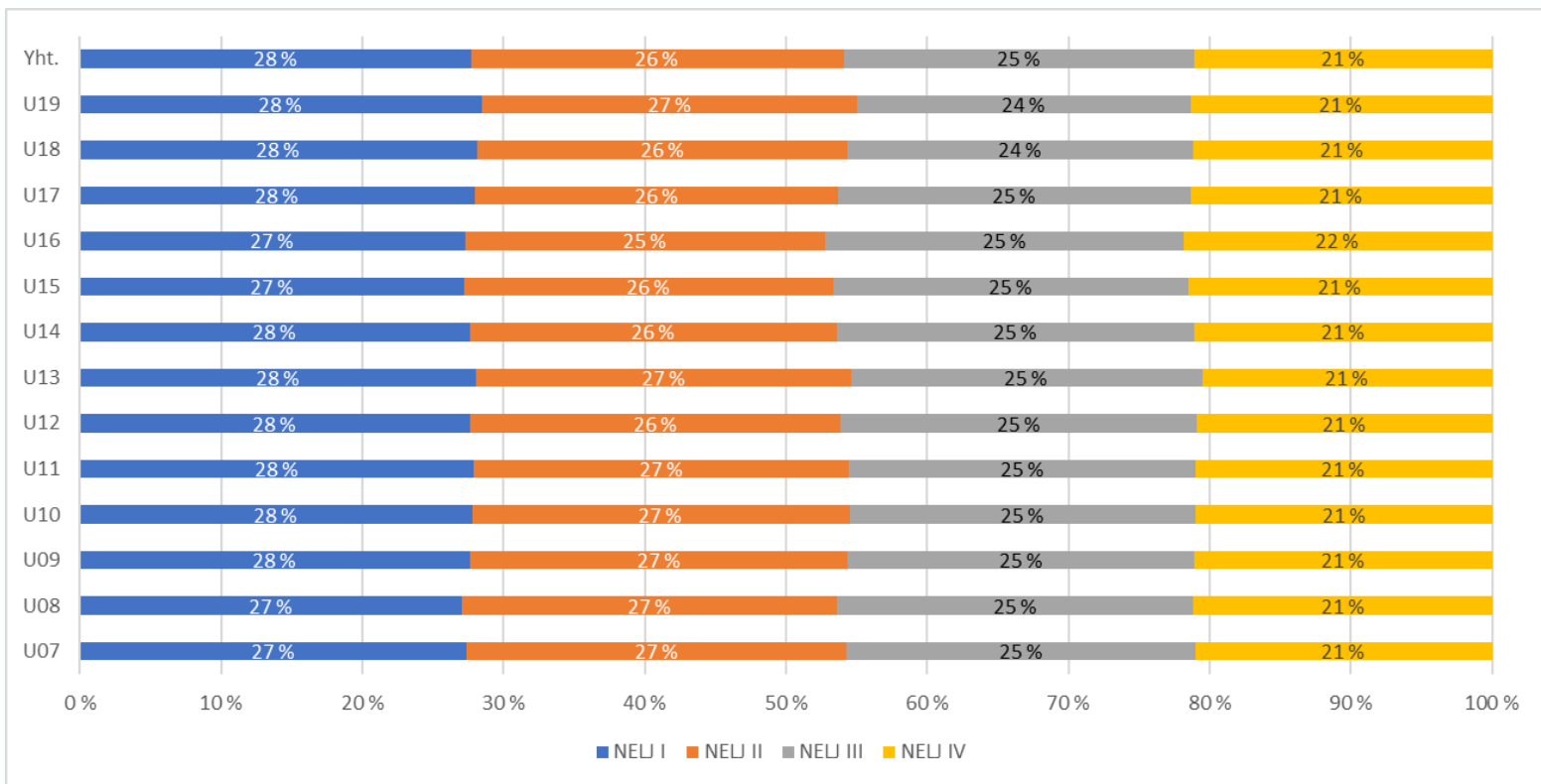

Eri vuosineljänneksillä syntyneiden osuus 2004-2015-syntyneet:

- I 24,6 %
- II 25,2 %
- III 26,3 %
- IV 23,9 %

Lähde: Tilastokeskus

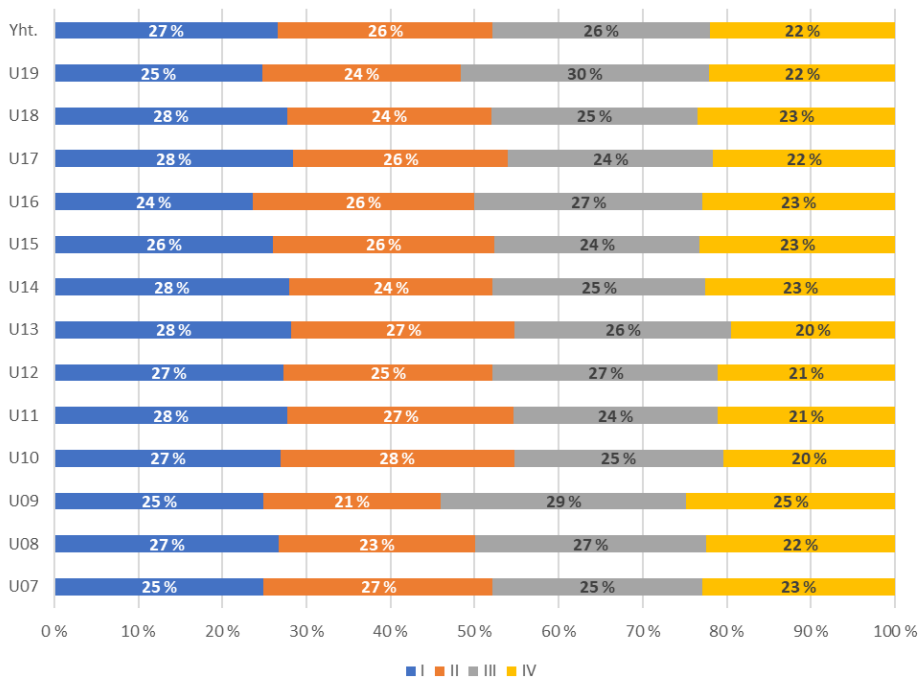
Eri vuosineljänneksillä syntyneiden junioripelaajien osuus ikäluokittain (2014-2023)

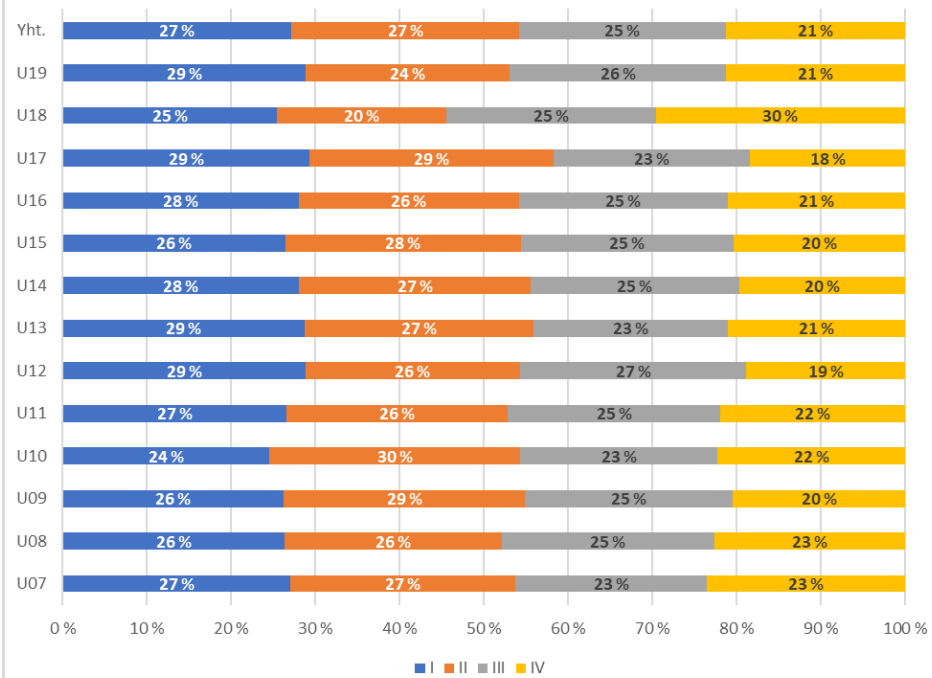

Eri vuosineljänneksillä syntyneiden junioripelaajien osuus sukupuolittain ja ikäluokittain (kausi 2022-2023)

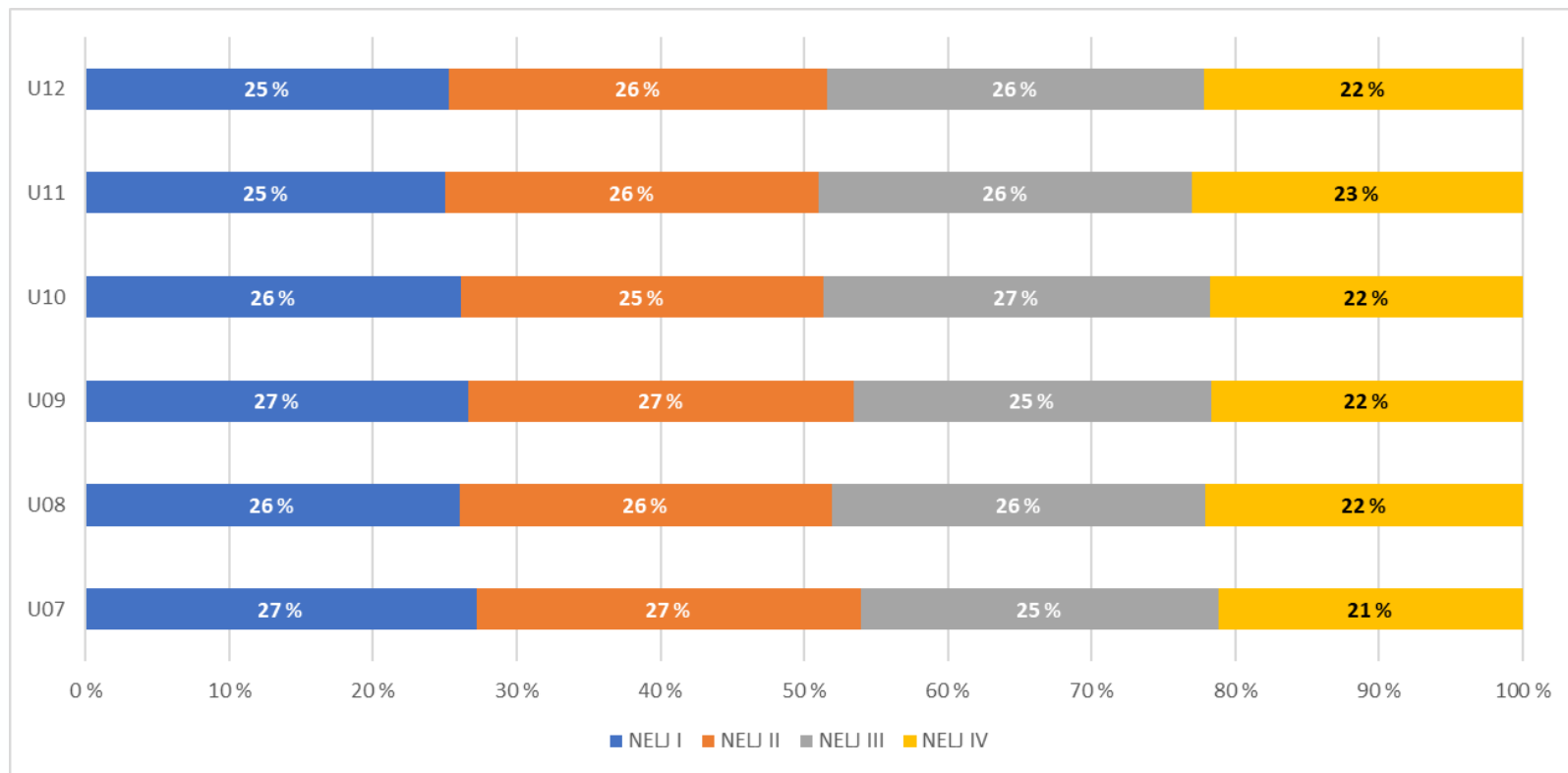
Kausi 2022/23: Pojat

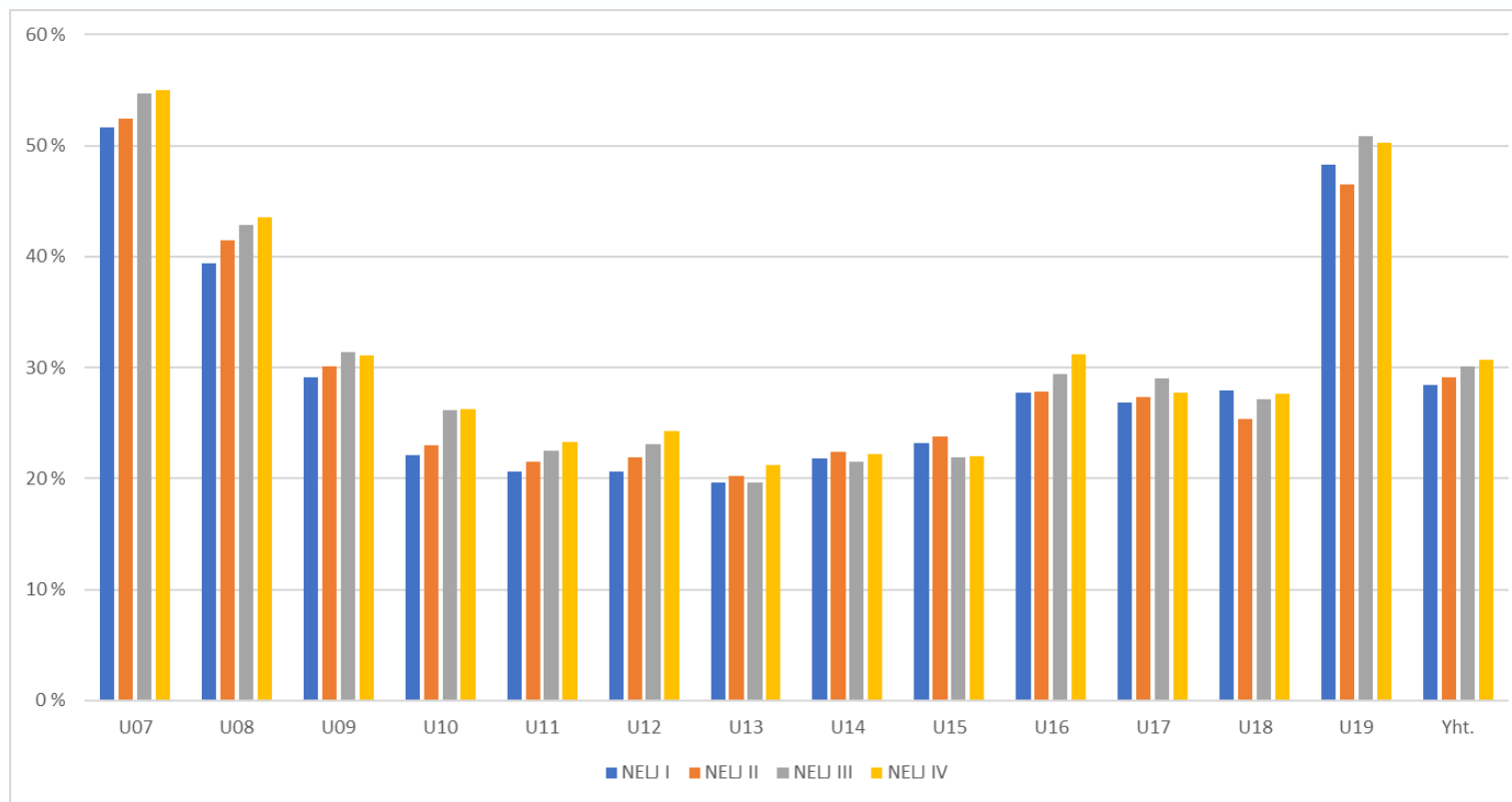
Kausi 2022/23: Tytöt

Eri vuosineljänneksillä syntyneiden pelaajien osuus aloittaneissa pelaajissa ikäluokissa U7-U12 (2014-2023)

Eri vuosineljänneksillä syntyneiden junioripelaajien dropout-% eri ikäluokissa (2014-2023)

Syntymäneljänneksen vaikutus koripalloharrastukseen

- Ensimmäisellä vuosineljänneksellä syntyneet ovat selvästi yliedustettuna (27 %) koripalloa harrastavien juniori-ikäisten joukossa.
- Vastaavasti viimeisellä vuosineljänneksellä syntyneet ovat selvästi aliedustettuna (22%) koripallojunioreiden joukossa.
- Epätasapaino syntyy heti aloittavissa ikäluokissa ja jatkuu läpi junioriputken.
  - Aloittavien pelaajien osalta epätasapaino korostuu ikäluokissa U7-U10
  - Ensimmäisen vuosineljänneksen lopettamisaste pysyy muita vuosineljänneksiä pienempänä ja vastaavasti viimeisen vuosineljänneksen lopettamisaste muita korkeampana aina U12-ikäluokkaan asti.
- Miten loppuvuonna syntyneitä saataisiin entistä enemmän lajin pariin ja entistä paremmin pysymään lajin parissa?

Yhteenveto

Yhteenveto ja pohdittavaa (1)

- Kahdella viime kaudella on lajin pariin saatu aiempaa enemmän uusia poikapelaajia U10-U16 -ikäluokkiin.
  - Miten huomioidaan liiton kilpailujärjestelmässä ja seurojen toiminnassa?
  - Miten mahdollistetaan myöhemmin aloittaminen myös tyttöjen puolella?
- Melkein puolet pelaajista lopettaa koripallon ensimmäisen kauden jälkeen. Harrastuksen jatkumisella pidemmin kuin yhden kauden on selkeästi lopettamisastetta laskeva ja toisaalta lopettamisen jälkeisen paluun todennäköisyyttä lisäävä vaikutus.
  - Ymmärretäänkö ensimmäisen kauden merkitys seuroissa riittävästi?
  - Mitä liitto ja seura voisivat tehdä lajiin kiinnittymisen vahvistamiseksi?
- Lopettaneista pelaajista noin neljännes palaa lajin pariin myöhemmin (13 prosenttia kauden tauon jälkeen). Lajin lopettava pelaaja ei ole lajin näkökulmasta menetetty tapaus
  - Ovatko seurat aktiivisesti yhteydessä lopettaneisiin pelaajiin?
  - Miten Koripalloliitto voisi tukea seuroja lopettaneiden houkuttelemiseksi takaisin lajin pariin?

Yhteenveto ja pohdittavaa (2)

- Koripalloa joukkueessa harrastanut juniori lopettaa koripallon keskimäärin 13-vuotiaana (mediaani).
- Ovatko nämä hyviä lukuja vai pitäisikö niitä pystyä parantamaan?
  - Koripalloa harrastavista 8-11-vuotiasta noin puolet harrastaa lajia neljän kauden päästä.
  - 11-vuotiaana pelanneista viimeisellä juniorikaudella mukana reilu neljännes.
  - 12-vuotiaana pelanneista alle 20 prosenttia näyttäisi jatkavan koripalloa ensimmäisellä kaudella juniori-ian jälkeen.
- Miten loppuvuonna syntyneitä saataisiin entistä enemmän lajin pariin ja entistä paremmin pysymään lajin parissa?

Kiitos!

SUOMEN
KORIPALLOLIITTO